

Money Recipe

เคล็ดลับการเงิน

รวยได้ง่ายนิดเดียว

By
Dr.Kusaya Leerahawong

FP®

www.fidelitypublishing.com

Money Recipe

เคล็ดลับการเงิน

เขียน : ดร. กุศยา ลิฬหาวงศ์

บรรณาธิการบริหาร : เอกสิทธิ์ หัสสรังสี

บรรณาธิการ : ณิชชา หัสสรังสี

ออกแบบ : อวิรุทธ์ โกศลล์ประไพ

ศิลปกรรมปก/รูปเล่ม : facebook > Blue Pixel

ISBN : 978-616-90332-4-0

FLB - 17 - 0254 - 5 4 3 2 1

ราคา 148 บาท

Copyright © 2011 by Dr. Kusaya Leerahawong

All rights reserved.

www.fidelitypublishing.com

จัดพิมพ์โดย : สำนักพิมพ์ ฟิเดลิตี

บริษัท ฟิเดลิตีพับลิชชิง จำกัด

9/32 หมู่ 3 ซอยราชวิถี ถนนสตรีวิทยา 2

แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว

กรุงเทพมหานคร 10230

โทรศัพท์ 02-542-3421

www.fidelitypublishing.com

email : info@fp.co.th

จัดจำหน่ายโดย : บริษัท ซีอีดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ชั้นที่ 19 เลขที่ 1858/87-90 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา

เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260 โทรศัพท์ 02-739-8000, 02-739-8222

พิมพ์ที่ : บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด

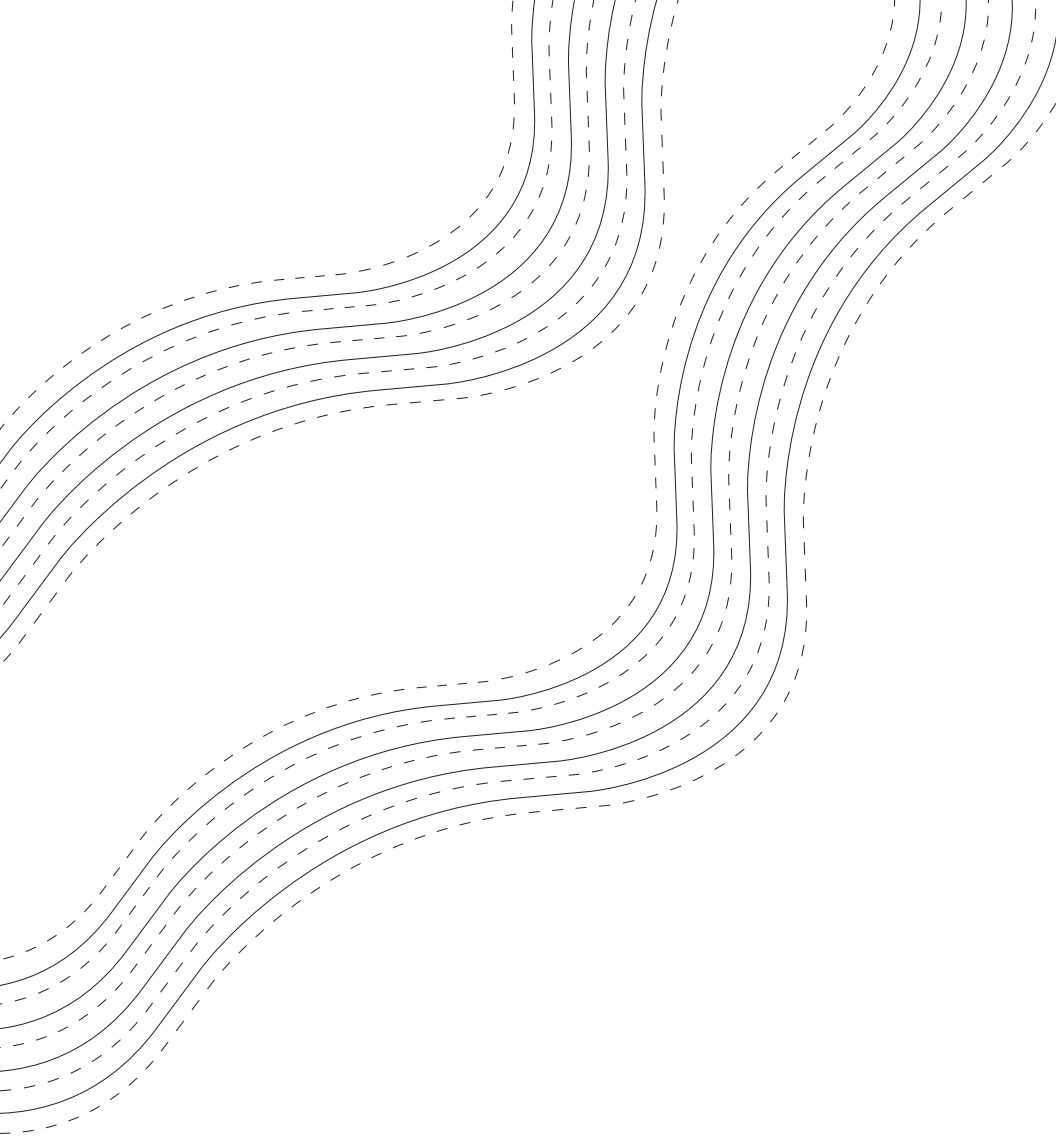
307 ซอยลาดพร้าว 87 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310

คำนิยม

หนังสือเล่มนี้ของ ดร.กศยา ลิฬหาวงศ์ นับว่ามีคุณค่าอย่างมากทั้งในด้านวิชาการและในทางปฏิบัติ เพราะเขียนด้วยเนื้อหาที่มีสารประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนสำหรับครู อาจารย์ และนักศึกษา ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นการทั่วไปอย่างเป็นรูปธรรมและด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย จึงถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มองค์ความรู้ที่มีคุณค่า

รศ.ดร.สมชาย ภาคภาสน์วิวัฒน์

คำนำ สำนักพิมพ์

เงิน เรื่องใหญ่ที่ใครๆ ก็อยากได้ ใครๆ ก็อยากมี แต่สิ่งหนึ่งที่พวกเราส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักคือ วินัยในการใช้ จ่าย และออมเงิน สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่พวกเราขาดก็คือ ความรู้และความเข้าใจในการบริหารจัดการเงินของตัวเอง หรือ Personal Finance นั่นเอง

หนังสือเล่มนี้จะทำให้เรื่องของการเงินส่วนบุคคลเป็นเรื่องง่ายที่จะเข้าใจ โดยจะอธิบายตั้งแต่ต้นจนจบว่า เราในฐานะบุคคลควรจะต้องทำอย่างไรกับเงินของเรามีอยู่ เริ่มตั้งแต่ การออม การทำงานประมาณส่วนตัว เรื่องการเป็นหนี้และการแก้ไขหนี้ การใช้บัตรเครดิตอย่างชาญฉลาด การซื้อรถซื้อบ้าน การลงทุน ไปจนถึงเรื่องของการเกษียณอายุและการวางแผนภาษี

เงินนั้นเป็นเรื่องใหญ่และเรื่องสำคัญของชีวิต ชีวิตของคุณจะเป็นอย่างไรถ้าคุณไม่รู้จักรับจัดการกับมันและไม่เข้าใจถึงวิธีที่จะอยู่กับมันอย่างฉลาดและมีความสุขโดยไม่ตกเป็นทาสของเงิน หนังสือเล่มนี้จะทำให้คุณมีความสุขและร่ำรวยได้โดยเริ่มต้นจากตัวคุณเอง

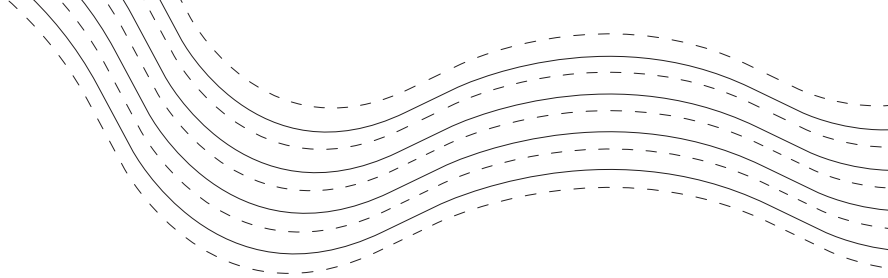
สำนักพิมพ์พิเดลลิตีมีความสุขและความยินดีที่จะได้เป็นส่วนหนึ่งในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการลงทุนกับท่านและนี่ก็คือเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของเรานั้นคือ ให้ผู้อ่านของเรามีความสุขกับการออมและการลงทุนอย่างชาญฉลาด

ด้วยความนับถือ
สำนักพิมพ์พิเดลลิตี

ออร์เดอร์ฟ คำนำ

ในปี 2540 เป็นปีที่เกิดวิกฤติทางการเงินที่รู้จักดีในนาม “ต้มยำกุ้ง” เกิดขึ้นในประเทศไทยแล้วกระจายไปทั่วภูมิภาค ข้าวไร่ยังลุลกลามไปยังภูมิภาคอื่นๆ จนเกิดผลกระทบไปเกือบทุกหย่อมหญ้า สถาบันการเงินในประเทศไทยทั้งที่เป็นบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ถูกปิดกิจการไปถึง 56 แห่งไม่นับรวมธนาคารพาณิชย์อีกหลายแห่งและบริษัทน้อยใหญ่ที่ต้องปิดกิจการ คนจำนวนมากตกงาน ซึ่งไม่เพียงแต่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ปัญหาครอบครัวและปัญหาด้านจิตใจ โดยเฉพาะครอบครัวที่ไม่มีแผนสำรองหรือแผนระยะยาว จนบางครอบครัวที่ส่งลูกไปศึกษาต่างประเทศต้องเรียกตัวลูกๆ กลับเนื่องจากสู้ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นไม่ไหว บ้างก็ต้องเปลี่ยนอาชีพจากผู้บริหารมาเป็นพ่อค้าแม่ค้าหรือคนขับแท็กซี่ ที่ปรับตัวปรับใจไม่ได้ก็หนีปัญหาโดยตัดช่องน้อยแต่พอตัว แต่ที่ทนไหวก็ต้องปรับตัวปรับใจอย่างมหาศาล กระทั่งปัจจุบันเวลาผ่านไป 10 กว่าปีซึ่งมีที่ทำว่ามีความหวัง แต่แล้วเราก็ฝันสลายเพราะดูเหมือนอะไรหลายๆ อย่างที่กำลังส่งสัญญาณไม่เป็นดังหวัง

ท่ามกลางสถานการณ์วุ่นวายทางการเมือง อากาศที่แปรปรวนไปทั่วโลก (ฝน พายุ หิมะ ว่ากันว่าเกิดจากภาวะโลกร้อน หรือธรรมชาติลงโทษ) และที่ยากลำบากยิ่งกว่าก็คือเศรษฐกิจที่มีแต่ทรงกับทรุดแต่ส่วนใหญ่ไปในทางทรุดมากกว่า ทั้งเศรษฐกิจระดับโลก ระดับประเทศ กระทั่งระดับชาวบ้านอย่างเราๆ ท่านๆ (อาจยกเว้นบางท่าน) ทำให้ประชาชนอย่างเราต้องทำงานตัวเป็นเกลียวหัวเป็นยิ่งกว่าน็อต เพื่อหารายได้ให้พอกับรายจ่ายและค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นทุกวัน ทั้งราคาน้ำมัน ราคาแก๊ส ค่าไฟฟ้า ค่ารถ

ค่าอาหารเกือบทุกประเภท โดยที่ค่าแรงและเงินเดือนยังเท่าเดิมและมี
แนวโน้มไม่แน่นอนมากขึ้น

เริ่มตั้งแต่ปัญหาซับไพรม์ (Sub prime) ในสหรัฐอเมริกาซึ่งกลายเป็น
ปัญหาระดับโลกไปแล้ว เนื่องจากสถาบันการเงินและนักลงทุนเกือบทั่วโลก
ได้นำเงินไปลงทุนในสถาบันการเงินและกองทุนที่ลงทุนในสินเชื่อประเภทนี้
ซึ่งเป็นการให้สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์แก่กลุ่มลูกค้าที่มีความน่าเชื่อถือ
ในระดับรองหรือต่ำกว่าลูกค้าชั้นดี โดยในช่วงที่ผ่านมาได้มีการขยายสินเชื่อ
ประเภทนี้ค่อนข้างมาก ประกอบกับการกระตุ้นให้ชาวอเมริกันใช้จ่ายเพิ่มขึ้น
เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ แต่เมื่อรายได้ไม่เป็นอย่างที่วางแผน
การผิณดชำระหนี้จึงเกิดขึ้นและก่อให้เกิดปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
(Non performing loan –NPL) และหนี้สูญ (Bad Debt) ซึ่งความเสียหายที่
เกิดขึ้นนี้ว่ากันว่าสูงถึง 1 ล้านล้านเหรียญ และลุกลามไปถึงสถาบันการเงิน
และนักลงทุนอื่นๆ เกือบทั่วโลกที่นำเงินมาลงทุน ส่งผลให้นักลงทุนทั่วโลก
ขาดความมั่นใจเนื่องจากยังไม่แน่ใจว่าปัญหานี้จะยุติลงเมื่อไหร่ และเงิน
ดอลลาร์สหรัฐที่อ่อนค่าลงนำไปสู่การเก็งกำไรในโลหะมีค่าอื่นๆ และน้ำมัน
ตลอดจนสินค้าโภคภัณฑ์ต่างๆ นอกจากนี้สินค้าทางการเกษตรก็เกิดการ
ขาดแคลนเนื่องจากภาวะโลกร้อนและอากาศแปรปรวน ทำให้ราคาปรับตัว
เพิ่มเติมขึ้นมาก

นอกจากนี้ปัญหาทางการเมืองและการกระทบกระทั่งของประเทศ
ต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นผู้ส่งออกน้ำมันทำให้ราคาน้ำมันมี
แนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากเกรงว่าจะเกิดการขาดแคลนประกอบกับการเก็ง
กำไร น้ำมันสำเร็จรูปจึงมีราคาเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในประเทศไทยมีการปรับ

ราคาน้ำมันสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นทุกสัปดาห์ (แม้จะมีการหาพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นก็ตาม) อันเป็นต้นเหตุ (ตามที่กล่าวอ้างกัน) ของการปรับขึ้นราคาของสินค้าอุปโภคบริโภคทุกประเภททั้งที่รัฐบาลก็พยายามหามาตรการต่างๆ มาช่วยสกัดกันแต่ก็ดูเหมือนจะยังไม่ได้ผล จึงมีการพิจารณาปรับเพิ่มอัตราเงินเดือนข้าราชการอีกร้อยละ 5 ซึ่งก็ดูเหมือนจะไม่ทันกับอัตราเงินเฟ้อและค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นมากกว่า ในขณะที่แรงงานและพนักงานบริษัทเอกชนส่วนใหญ่ก็ได้แต่หวังเนื่องจากการปรับเงินเดือนมักขึ้นกับผลการดำเนินงานของกิจการนั้นๆ ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีการทยอยปิดกิจการเพิ่มมากขึ้น จนรัฐบาลต้องออกมาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศทั้งกระตุ้นการลงทุนด้วยการลดภาษีนิติบุคคล โดยให้ผลประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทที่จดทะเบียนทั้งในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาด MAI นอกจากนี้ยังช่วยประชาชนทั่วไปด้วยการเพิ่มอัตราการลดหย่อนต่างๆ และเพิ่มรายได้ขั้นต่ำที่ได้รับการยกเว้นภาษีจากรายได้ขั้นต่ำ 100,000 บาท เป็น 150,000 บาท

แต่สิ่งเหล่านี้จะเพียงพอที่จะแก้ปัญหาของเราหรือ? โดยเฉพาะปัญหาในระยะยาว อนาคตเป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นและนับวันจะยิ่งมีความไม่แน่นอนสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันเรายังมีความผันและความต้องการที่มากกว่าความต้องการขั้นพื้นฐาน แล้วจะทำอย่างไร? เพื่อเตรียมพร้อมกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น การวางแผนชีวิตจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งที่ช่วยตอบโจทย์ต่างๆ รวมทั้งปัญหาการเงินซึ่งมักนำมาซึ่งปัญหาชีวิต แต่ถ้าเรารู้จักวางแผน รู้จักบริหารจัดการ และรู้จักประมาณตน ปัญหาเหล่านี้ก็คงไม่เกิดหรือเกิดขึ้นน้อยที่สุด

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนตั้งใจให้รูปแบบหนังสือเป็นเชิงวิชาการที่อ่านง่าย ด้วยประสงค์ให้บุคคลทั่วไปในสังคมปัจจุบันได้รู้เรื่องการเงิน การวางแผน การใช้จ่าย รวมทั้งการบริหารจัดการด้านการเงินให้ดีขึ้นโดยไม่ต้องเรียน วิชาการเงินหรือรู้เรื่องบัญชีมากนัก (คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เป็นศัพท์ทาง เทคนิคที่เป็นประโยชน์) เรื่องเงินๆ ทองๆ เป็นสิ่งที่เราพบเจอกันมาตั้งแต่เกิด เราเริ่มใช้เงินตั้งแต่ยังไม่รู้จักว่าเงินคืออะไร? และหามาได้อย่างไร? จึงไม่เป็น เรื่องแปลกที่เมื่อหาเงินมาได้แต่ไม่รู้จักเก็บรักษาหรือใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าหรือ ทำให้งอกเงยขึ้นยิ่งกว่านั้นเมื่อตอนแก่ก็ยังหวังจะพึ่งลูกหลาน แต่สังคม เปลี่ยนไป! ซึ่งไว้ว่าลูกหลานจะไม่อยากเลี้ยงดูแต่ตัวเองก็ไม่รู้จะเอาตัวรอด ได้หรือเปล่า? หนังสือเล่มนี้จึงเป็นเหมือนอาหารมื้อสำคัญที่มีเคล็ดลับ หลากหลาย ซึ่งจะประกอบด้วย อาหารเรียกน้ำย่อย (Appetizer) อาหาร จานหลัก (Main Course) และของหวาน (Dessert) ที่ท่านสามารถเลือกได้ แต่ถ้าจะให้ครบสูตรก็ต้องมีครบทุกจาน ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงประกอบด้วย บทต่างๆ ซึ่งแบ่งเป็นสี่ตอน ตอนที่หนึ่ง (อาหารจานแรก : การวางแผนการเงิน) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดสรรเงินและวางแผนการใช้จ่าย ตอนที่สอง (อาหาร จานที่สอง : ใช้จ่ายให้เป็น) จะบรรยายถึงการใช้จ่ายแต่ละวิธีรวมทั้งการซื้อรถ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตอนที่สาม (อาหารจานที่สาม : เงินต่อเงิน) จะเกี่ยวกับการทำให้เงินงอกเงยโดยการออมและการลงทุน และตอนที่สี่ (อาหารจานที่สี่ : วางแผนการเงินเพื่ออนาคต) เป็นการวางแผนสำหรับการใช้ ชีวิตหลังเกษียณอายุ การซื้อบ้าน และการวางแผนภาษี การเขียนทั้งหมดนี้ ด้วยหวังว่าต่อไปจะมีการใช้จ่ายและลงทุนด้วยสติและรอบคอบมากขึ้นไม่ว่า คุณจะวางแผนอนาคตไว้อย่างไรก็ตามทุกอย่างคุณเป็นผู้กำหนด

ดร. กุศยา ลีพิทวงศ์

Menu

สารบัญ

ออร์ดิิร์ฟ (Hors-d'oeuvre : คำนำ)	8

1 st Dish (การวางแผนการกิน)	15
Appetizer (ุนำ)	16
Main Course (งบประมาณส่วนบุคคล/Personal Budget)	21

Ingredients :

- 🍷 จุดเริ่มต้น... การจัดทำงบประมาณส่วนบุคคล
- 🍴 องค์ประกอบ... งบประมาณ (Budget Categories)
- 🍷 มินออบ... กับ งบประมาณ
- 🍷 จัดทำ... งบประมาณส่วนบุคคลและของครอบครัว

2 nd Dish (ใช้จ่ายให้ป็น)	35

Ingredients :

- 🍷 การใช้จ่าย
- 🍷 การก่อหนี้และการบริหารหนี้
- 🍷 การซื้อรถและสินเชือรถยนต์

3 rd Dish (เงินต่อเงิน)	73
Main Course 1 (เงินออมและการธนาคาร/Saving & Basic banking)	74
Main Course 2 (การลงทุน/Investments)	91

Ingredients :

- 🍷 ลงทุนในหุ้นสามัญ (Common Stocks)
- 🍷 ลงทุนในกองทุนรวม (Mutual funds)
- 🍷 ลงทุนในพันธบัตรและหุ้นกู้ (Government Bond and Corporate Bond)
- 🍷 การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Investment in Real Estate)

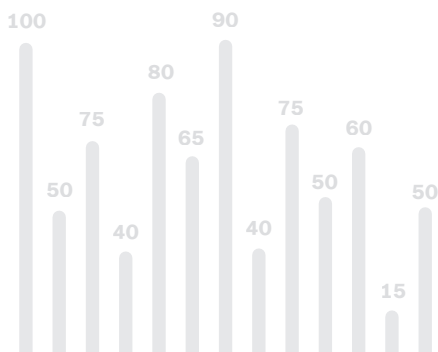
4 th Dish (วางแผนการเงินเพื่ออนาคต/Long-term Planning)	127

Ingredients :

- 🍷 การซื้อบ้าน (Home Buying)
- 🍷 การวางแผนเพื่อการศึกษา (College Planning)
- 🍷 การวางแผนเกษียณอายุ (Retirement Planning)
- 🍷 การวางแผนภาษี (Tax Planning)

Dessert (บทส่งท้าย)	149

- 🍷 เงินและชีวิต

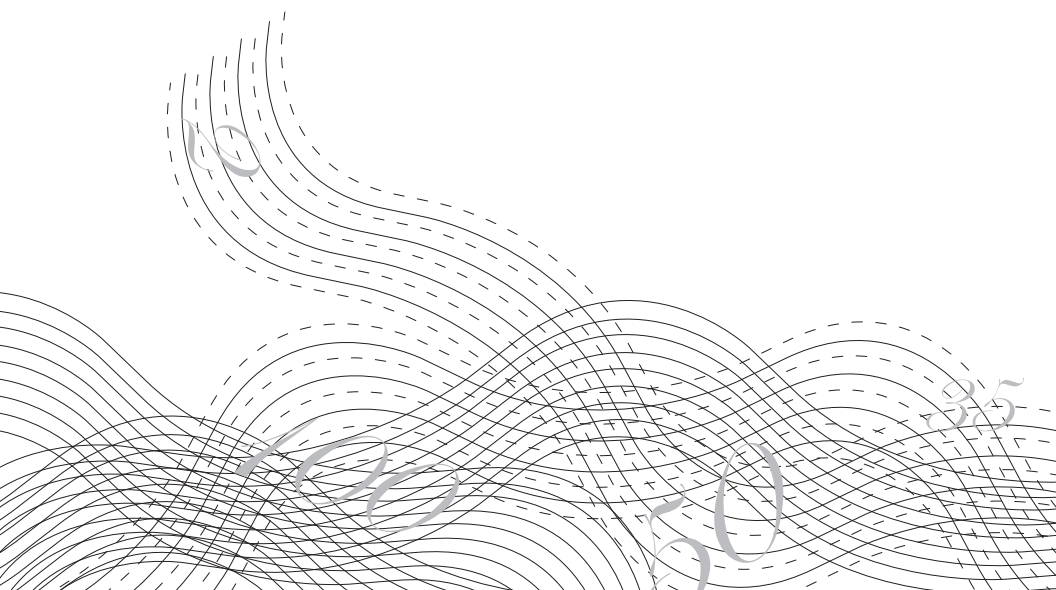

1st dish

การวางแผนการเงิน

Appetizer unำ

เรื่องเงินเรื่องทองมักเป็นปัญหาเสมอ บ้างก็ไม่มีเงิน บ้างก็มีไม่พอใช้ บางคนก็มีเงินมากแต่ไม่รู้จะเอาไปทำอะไร? อันที่จริงทุกคนล้วนมีจุดประสงค์ในการต้องการเงินไม่แตกต่างกันมากนัก ต่างกันก็เพียงปริมาณมากน้อยเท่านั้น ซึ่งโดยรวมล้วนมีความต้องการหลักๆ ในการใช้เงินเพื่อการณนี้ทั้งสิ้น เช่น

- 🍷 การครองชีพ
- 🍷 การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
- 🍷 การทำความฝันให้เป็นจริง และ
- 🍷 เพื่อความสำเร็จ (สูงสุด) ในชีวิต

“เงิน” จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นทั้งแรงขับเคลื่อนที่ดีหรือนำไปสู่การตัดสินใจในทางที่ผิดเพราะความโลภหรือหลงผิดหรืออารมณ์ชั่ววูบ และปล่อยให้ “เงิน” มีอิทธิพลเหนือชีวิตและนำไปสู่ความทุกข์ การรู้จักบริหารและจัดการ “เงิน” จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าการมีเงิน

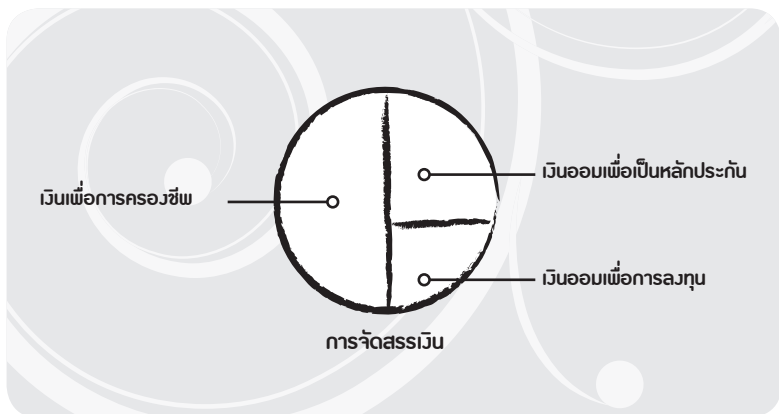
การบริหารและจัดการเงิน คือ การจัดสรรเงินที่มีอยู่หรือที่ได้มาให้เป็นสัดส่วนและกำหนดวัตถุประสงค์ของ “เงิน” แต่ละส่วนให้ชัดเจนเพื่อให้บรรลุสิ่งที่ต้องการและไม่เกิดปัญหาทรัพย์สินจาก โดยทั่วไปสามารถแบ่งเงินที่ได้มาเป็น สองส่วนใหญ่ๆ

ส่วนแรก ใช้จ่ายเพื่อการครองชีพ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นความสุขทางกายภาพ

ส่วนที่สอง เพื่อการทำความฝันให้เป็นจริงและเพื่อความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ระยะยาว) ดังนั้นการออมเงินเพื่อการนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญพอๆ กับการหาเงิน ซึ่งการออมเงินมีวัตถุประสงค์หลักสองประการ คือ

- ☛ ออมเพื่อเป็นหลักประกันที่มั่นคงในชีวิตทั้งของตนเองและครอบครัว
- ☛ ออมเพื่อลงทุนหรือให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นความหวังของทุกคน แต่ขึ้นชื่อว่าการลงทุนก็ต้องมีความเสี่ยงแน่นอน เสี่ยงมากเสี่ยงน้อยแตกต่างกันไปตามประเภทการลงทุน

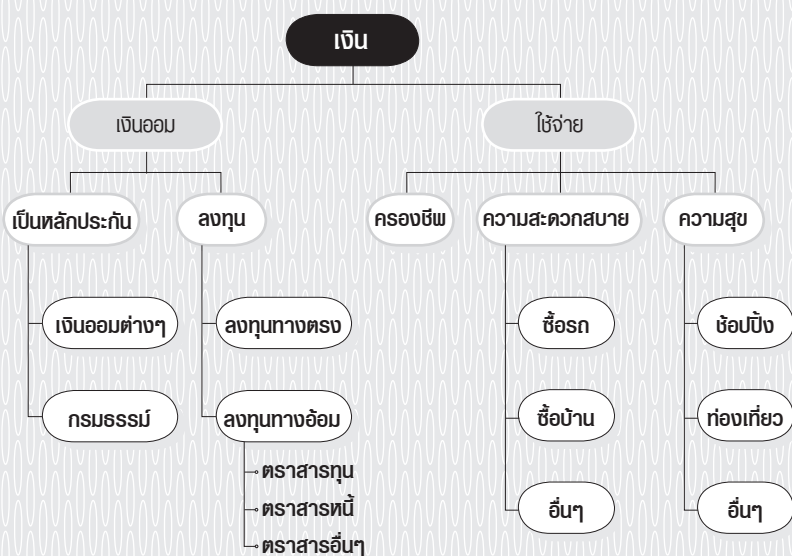
สัดส่วนของเงินในแต่ละส่วนจะแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงอายุหรือวัยของแต่ละคน เช่นวัยเริ่มทำงานเงินร้อยละ 90 หรืออาจจะร้อยละร้อยที่หาได้จะนำไปใช้เพื่อการยังชีพหรือกินและใช้จ่ายทั้งหมดซึ่งบางครั้งอาจไม่พอด้วยซ้ำ แต่เมื่อเวลาผ่านไปจะเริ่มมีการจัดสรรเงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ต้องมีรถมีบ้านเป็นของตัวเอง จนเข้าวัยกลางคนจึงเริ่มมีการออม แต่จะออมเพื่อความมั่นคงหรือออมเพื่อการลงทุนก็ขึ้นกับปัจจัยที่แตกต่างกัน เช่น วิทยุ ภูมิ คุณวุฒิ ประสบการณ์ การชอบเสี่ยงหรือไม่ เป็นต้น

เมื่อจัดสรรเงินเรียบร้อยแล้ว ก็ต้องบริหารจัดการให้เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของ “เงิน” แต่ละส่วน และให้ชีวิตมีความสุขไม่ใช่ทุกข์ดิบๆ ดังนั้นจึงต้องหาคำตอบสำหรับตัวเองก่อนว่าเป้าหมายของตัวเองคืออะไร? แต่เชื่อแน่ว่าเมื่อเริ่มทำงานก็ต้องหาวิธีให้เงินที่หามาได้ใช้ได้เพียงพอตลอดเดือน ไม่ใช่ชักหน้าไม่ถึงหลังหรือต้องนั่งรอน้ำตู้ ATM ในวันที่เงินเดือนออก เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ต้องรู้จักวิธี “การวางแผนทางการเงิน” (Personal Financial Planning)

“การวางแผนทางการเงิน” (Personal Financial Planning) เป็นกระบวนการประเมินและพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยพิจารณาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและการตัดสินใจของแต่ละคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเงิน ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำงบประมาณ การวางแผนใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าเงิน หรือตัดสินใจซื้อรถหรือระหว่างรถกับบ้านจะซื้ออะไรก่อนอะไรหลัง ชีวิตในอนาคตจะเป็นอย่างไร ทำอย่างไรให้มีเงินมากพอสำหรับอนาคต และเมื่อเริ่มมีเงินมากพอที่จะเป็นเงินเก็บหรือเงินออมแล้ว ปัญหาที่ตามมาก็คือ ถ้าฝากธนาคาร ดอกเบี้ยก็น้อยนิด จะลงทุนก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ดังนั้น “หลักการลงทุน” จึงเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้... ต่อไป...

Money Recipe

เคล็ดลับ ก่อนวางแผนการเงิน

- 1 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวางแผนให้ชัดเจน
- 2 มุ่งเน้นเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรก
- 3 เตรียมพร้อมสำหรับความขัดแย้งของเป้าหมายหรือความต้องการ
- 4 ช่วงอายุมีความสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์
- 5 เลือกและจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย/วัตถุประสงค์
- 6 คำนึงถึงความต้องการของสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวด้วย
- 7 เริ่มต้นตั้งแต่น้อยอย่าผลัดวันประกันพรุ่ง
- 8 มุ่งมั่นและแน่วแน่ในเป้าหมายหลักระยะยาว
- 9 ไม่ละเลยความต้องการหรือเป้าหมายระยะสั้น
- 10 เตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง

การวางแผนการเงิน

งบประมาณส่วนบุคคล

ในยุคที่ทั้งเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในประเทศกำลังผันผวนและประสบปัญหาตลอดตัว รายได้ไม่แน่นอนแต่รายจ่ายค่อนข้างมั่นคง ประกอบกับบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลหาได้ทุกหนทุกแห่งกระทั่งข้างสะพานลอยเสาไฟฟ้า ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ท่ามกลางการเพิ่มขึ้นของหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้และหนี้เสีย ดังนั้นคำถามยอดนิยมนำสำหรับคนในยุคโลกไร้พรมแดนที่สับสนวุ่นวายและเงินสามารถบรรดาได้เกือบทุกอย่างก็คือ “ทำอย่างไรจึงจะมีเงินใช้ตามต้องการและไม่อยู่ในสภาพที่มีหนี้สินล้นพ้น?” ซึ่งสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ก็คือการไม่เป็นหนี้ มีเงินพอใช้ หรือมีทรัพย์สินมากกว่าหนี้สิน (ยิ่งมากยิ่งดี) หมายถึงรวยจริงๆ ไม่ใช่รวยหนี้

ในขณะที่การก่อหนี้ทำได้ง่ายภายใน 24 ชั่วโมงและตลอด 24 ชั่วโมงนั้นหมายถึงการใช้จ่ายก็ทำได้ง่ายไม่แพ้กัน ฉะนั้นหากไม่รู้จักระมัดระวังและควบคุมการใช้จ่ายให้ดีก็จะนำไปสู่ความยากลำบากในอนาคตได้โดยง่าย การติดตามและควบคุมที่ไปที่มาของเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นภูมิคุ้มกันโรคชกหน้าไม่ถึงหลัง (ขาดสภาพคล่องหรือเงินขาดมือ) ยิ่งถ้าไม่ยอมตกอยู่ในสภาพหนี้สินล้นพ้นตัว การวางแผนทางการเงินก็ยิ่งมีความสำคัญโดย **“งบประมาณส่วนบุคคล” (Personal Budget)** เป็นเครื่องมือในการวางแผนทั้งด้านรายได้และรายจ่ายในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งช่วยให้การบริหารจัดการการเงินรวมทั้งควบคุมการใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี และยังสามารถบ่งบอกฐานะ

ทางการเงินที่แท้จริงในขณะนั้นๆ ของแต่ละคน

ประโยชน์ของ “งบประมาณ” (Budget) มีมากมายซึ่งรวมถึง

- 🍷 ช่วยประสานเป้าหมายและเชื่อมความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว
- ☂️ แสดงถึงสาเหตุของความไม่มีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงิน
- 🕒 ทำให้ตระหนักถึงเป้าหมายของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมากขึ้น
- 🌟 สามารถตรวจสอบได้
- 👤 กระตุ้นให้บุคคลใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 🕒 แสดงถึงความสำคัญและความเป็นไปได้ของกิจกรรมต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้น

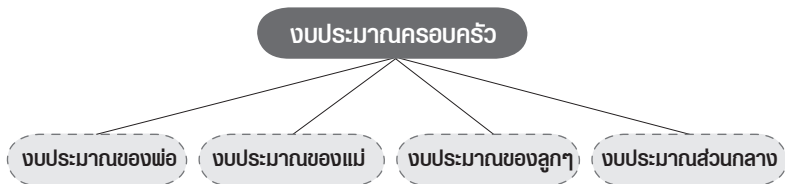
การมีทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินจะบ่งบอกถึงฐานะหรือที่เรียกว่าความมั่งคั่ง ซึ่ง**ทรัพย์สิน**ที่กล่าวถึง ณ ที่นี้ ก็คือเงินที่มีติดตัวติดบ้าน เงินในธนาคารทุกบัญชี ตราสารทางการเงินในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบัตรเงินฝาก ตั๋วสัญญาใช้เงิน พันธบัตร หน่วยลงทุน หุ้นกู้ หุ้นสามัญ ตราสารทางการเงินประเภทอื่นๆ รวมถึงทรัพย์สินส่วนตัวอื่นๆ เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์ เครื่องเพชร เครื่องทอง ของมีค่าต่างๆ เป็นต้น

สำหรับอีกด้านหนึ่งก็คือ**หนี้สิน** ซึ่งอาจเกิดจากการกู้เงินเพื่อซื้อรถ ซื้อบ้าน หรือยอการค้าชำระบัตรเครดิต (ที่ขอบมีกันหลายๆ ใบ บางคนมีถึง 21 ใบ แต่ตอนนี้คงจะยากแล้ว) รวมทั้งภาระค้ำชำระหนี้ทุกประเภท ดังนั้นจะเห็นว่าทรัพย์สินที่มีอยู่จะไม่ใช้สิทธิของเราทั้งหมดเพราะหากวันใดที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้นั้นหนี้สินอาจจะต้องมีการเปลี่ยนมือ ดังนั้นส่วนต่างระหว่างทรัพย์สินและหนี้สินหรือทรัพย์สินคงเหลือเท่านั้นที่จะเป็นส่วนของเรา ซึ่งแสดงฐานะและความมั่งคั่งที่แท้จริงของเรา

การจัดทำงบประมาณที่ดีและถูกต้องจะช่วยให้เราอดพ้นจากภาระหนี้และภาวะจำยอมต่างๆ เช่น ต้องขายทรัพย์สินทิ้งที่ไม่อยากขาย หรือยอมให้คิดดอกเบี้ยแพงลิ่ว เป็นต้น หรืออีกนัยหนึ่ง “งบประมาณส่วนบุคคล” (Personal Budget) จะเป็นเครื่องมือในการควบคุมและติดตามการได้มาและการใช้ไปของเงินและทรัพย์สิน หรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมทางการเงิน ทำให้การจัดสรรรายได้และการใช้จ่ายในแต่ละช่วงเวลามีระบบระเบียบและบริหารจัดการทั้งเรื่องเงินและชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับ “งบประมาณส่วนบุคคล” เป็นงบประมาณของแต่ละคนเฉพาะตัว จึงอาจแตกต่างกันแม้จะเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกันก็ตาม เนื่องจากแหล่งที่มาและระดับของรายได้แตกต่างกัน ยิ่งกว่านั้นความต้องการของแต่ละคนก็ต่างกัน ฉะนั้นคนหนึ่งจะเอางบประมาณของอีกคนมาใช้ก็คงไม่ได้ แต่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างและปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของอีกคนหนึ่งได้ อย่างไรก็ตามงบประมาณของสมาชิกในครอบครัวแต่ละคนอาจจะถูกกระทบด้วยงบประมาณรวมของครอบครัวหรือของสมาชิกอื่นในครอบครัวก็เป็นได้ เนื่องจากงบประมาณของครอบครัวหรืองบประมาณของบ้าน นอกจากจะประกอบด้วยงบประมาณของสมาชิกทุกคนแล้วยังประกอบด้วยงบประมาณส่วนกลางอีกด้วย

การจัดทำงบประมาณหากจัดทำอย่างถูกต้องไม่บิดเบือนและตั้งบนสมมุติฐานความเป็นจริง งบประมาณนั้นก็จะเหมือนแผนผังหรือพิมพ์เขียวหรือแผนที่ทางการเงินที่ดีและเป็นประโยชน์อย่างมหาศาล ประเทศหรือบริษัทที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะมีการจัดทำงบประมาณกันทุกปี ซึ่งประโยชน์ของงบประมาณมีมากมายเหมือนยาสามัญประจำตัวและประจำบ้าน สามารถป้องกันได้สารพัดโรคไม่ว่าจะเป็นโรคจน โรคชักหน้าไม่ถึงหลัง โรคลมหน้ามีด เพราะไม่รู้จะเอาเงินส่วนไหนไปใช้จ่ายหรือใช้คืนหนี้ แม้กระทั่งป้องกันโรคตายที่ถูกละเลยด้วยการลดแลกแจกแถม เพราะโรคเหล่านี้จะค่อยเป็นค่อยไปกว่าจะรู้ตัวบางทีก็สายเกินแก้ งบประมาณจะช่วยให้เรามีสติและมีวินัยทางการเงิน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นคงต้องอาศัยความอดทนและความตั้งใจเป็นที่ตั้ง

การจัดทำงบประมาณส่วนบุคคล

สิ่งสำคัญในการวางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตและการจัดทำงบประมาณ ก็คือ **การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน และกำหนดกลยุทธ์หรือวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ** โดยอาจกำหนดจากสมมุติฐานเหล่านี้ เช่น

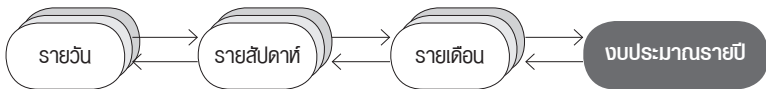
- 👤 ปัจจัย/สมมุติฐานของแต่ละบุคคล เช่น ความคาดหวังในชีวิต รายได้ที่ต้องการ การเกษียณอายุ ปัจจัยเสี่ยง กำหนดระยะเวลา และความต้องการพิเศษอื่นๆ
- 🕒 ปัจจัย/สมมุติฐานทางเศรษฐกิจ เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย และผลตอบแทนจากการลงทุน เป็นต้น

เมื่อกำหนดเป้าหมายแล้วก็ต้องจัดสรรเงินหรือแบ่งเงินเป็นส่วนๆ โดยทั่วไปจะแบ่งเงินรายได้เป็นสองส่วนหลักก่อน นั่นคือ เงินสำหรับการครองชีพและเงินสำหรับการออม จากนั้นจึงแบ่งเงินแต่ละส่วนย่อยลง

การกำหนดสัดส่วนของเงินในแต่ละส่วนก็คือการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลและแต่ละช่วงอายุซึ่งไม่มีสูตรแน่นอนตายตัว สูตรใครก็สูตรใคร ดังนั้นการจัดทำงบประมาณ (Personal Budget) ที่เหมาะสม นอกจากจะทำให้สามารถติดตามและควบคุมการใช้จ่ายประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือประจำเดือนได้อย่างดีแล้ว ยังทำให้ทราบว่าเรามีเงินเหลือเพื่อการออมระยะสั้นหรือระยะยาวหรือเพื่อการลงทุนมากน้อยเพียงใด รวมถึงกำหนดเวลาของการใช้จ่ายอีกด้วย

การจัดทำงบประมาณอาจจัดทำได้ทั้งงบประมาณระยะสั้นและระยะยาว โดยอาจจะเริ่มจากงบประมาณรายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือน และรวบรวมเป็นงบประมาณรายปี หรืออาจจะเริ่มจากงบประมาณรายปี แล้วแตกย่อยเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ และรายวันก็แล้วแต่ความชอบและความถนัด

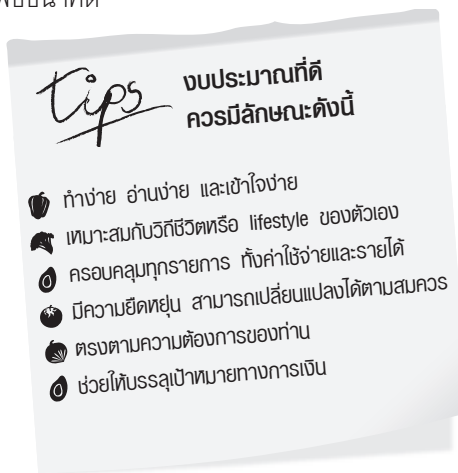
งบประมาณส่วนบุคคล

ข้อสังเกตหรือสิ่งที่ควรคำนึงในการจัดทำงบประมาณ

- ❶ จัดทำอย่างรอบคอบ
- ❷ เก็บรวบรวมตัวเลขข้อมูลให้ครบถ้วนและถูกต้อง (ตามความเป็นจริง)
- ❸ พึงระลึกเสมอว่าสิ่งที่คาดไม่ถึง มีโอกาสเกิดขึ้นได้เสมอ
- ❹ จุดเริ่มต้นที่ดี คือ เริ่มต้นจากงบประมาณรายสัปดาห์ เนื่องจากค่าใช้จ่ายบางประเภทจะไม่เกิดขึ้นทุกวัน เช่น ค่าคงไม่แวะซื้อของที่ซูเปอร์มาร์เก็ตทุกวัน แต่อย่างน้อยก็ทุกสัปดาห์
- ❺ ควรปรึกษาหารือรายการต่างๆ ในงบประมาณกับสมาชิกในครอบครัว
- ❻ จัดทำงบประมาณตามความเป็นจริง ไม่ใช่จัดทำงบประมาณในฝัน ซึ่งรู้อยู่แก่ใจว่าไม่มีทางเป็นจริง

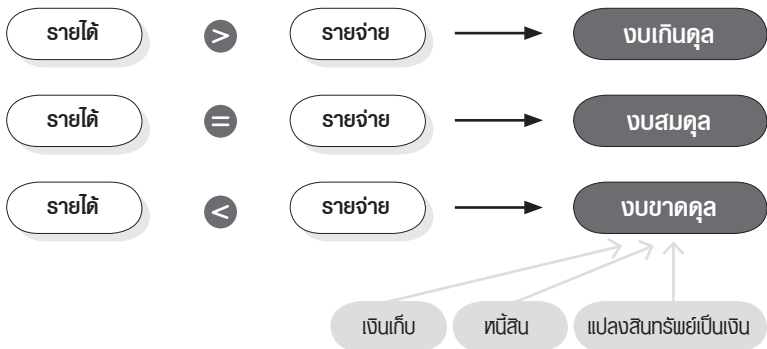
สิ่งสำคัญอีกประการที่จะต้องให้ความสำคัญ ก็คือการใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด เช่น ใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิต หรือแม้แต่ความสะดวกในการเบิกเงินสดด้วยบัตรATM การใช้จ่ายทั้งสองวิธีนี้ทำให้ใช้จ่ายได้ง่าย สะดวกรวดเร็วจึงควบคุมยากแต่ตัดสินใจได้ง่าย ซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้งบประมาณไม่เป็นอย่างที่ตั้งใจและวางแผนไว้ ดังนั้นการใช้จ่ายทั้งสองวิธีนี้ควรจะต้องติดตาม จดบันทึกอย่างละเอียดใกล้ชิดและเก็บหลักฐานการใช้จ่ายทุกครั้งเพื่อตรวจสอบและเตือนให้คำนึงถึงงบประมาณที่วางไว้เพื่ออนาคต

องค์ประกอบ...งบประมาณ (Budget Categories)

การจัดทำงบประมาณจะต้องทำทั้งงบประมาณรายได้ (Income Budget) และงบประมาณรายจ่าย (Expense Budget) ซึ่งงบประมาณในอุดมคติหรือยอดปรารถนาของคนส่วนใหญ่หรือทุกคนก็ว่าได้ คือ **งบประมาณเกินดุล (Surplus Budget)** ซึ่งรายได้มีมากกว่ารายจ่ายและเหลือเป็นเงินออมต่อไป หรืออย่างน้อยก็เป็น **งบประมาณสมดุล (Balance Budget)** ที่รายได้เท่ากับรายจ่ายในงวดนั้นๆ พอดี แต่ในความเป็นจริงมักจะเป็น **งบประมาณขาดดุล (Deficit Budget)** คือรายจ่ายมากกว่ารายได้และมักจะนำความเดือดร้อนมาสู่ตน วิธีแก้ไขงบประมาณขาดดุลก็คือการตัดงบประมาณรายจ่าย หากตัดรายจ่ายไม่ได้แล้วก็ต้องหาเงินมาปิดบเพื่อให้งบประมาณสมดุล (หรือ

ที่ได้ยื่นกันบ่อยๆ ว่าปิดหีบให้ลง) ซึ่งเงินที่นำมาปิดงบอาจมาจากเงินเก็บหรือเงินออม (หากเป็นงบประมาณของประเทศก็คือเงินสำรองของประเทศ) แต่หากไม่มีเงินเก็บออมก็ต้องขอหยิบขอยืมแล้วแต่ว่าจะมาจากแหล่งใด เช่น ขอยืมจากญาติพี่น้องหรือขอกู้จากสถาบันการเงินหรือนอกระบบ (ซึ่งไม่แนะนำให้ทำ) (ในแง่ของรัฐบาลก็อาจจะกู้เงินโดยการออกพันธบัตรขายในประเทศหรือต่างประเทศ หรือกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ) หรือแม้แต่การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นเงินสดแล้วแต่จะจำนำ จำนอง หรือขาย จะเห็นว่าหลักในการจัดการการเงิน ก็คือการวางแผนและบริหารงบประมาณไม่ว่าจะเป็นของบุคคล ธุรกิจ แม้กระทั่งของประเทศ ต่างมีหลักการที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

แหล่งที่มาของรายได้ รายได้ของแต่ละคนอาจจะมาจากหลายๆ แหล่ง ประกอบด้วย รายได้หลักหรือรายได้ประจำ บางท่านอาจจะมีรายได้หลักแต่ไม่ใช่รายได้ประจำก็ได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นสิ่งที่จะนับเป็นรายได้ ก็คือ **รายได้สุทธิหลังจากหักภาษีแล้ว** เช่น เงินเดือนสุทธิคือเงินเดือนหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและเงินประกันสังคมแล้ว หากเป็นรายได้จากการประกอบอาชีพอิสระก็ต้องสุทธิจากภาษีหัก ณ ที่จ่ายแล้ว

นอกจากนี้ยังมีแหล่งรายได้อื่นๆ อีก เช่น รายได้พิเศษ โบนัส ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล เงินบำนาญบำนาญ หรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่จะได้รับ

เป็นตัวเงินภายในช่วงระยะเวลาปีงบประมาณหรือระยะเวลาของงบประมาณนั้น ซึ่งอาจเป็นรายเดือนหรือรายปีก็ได้ ซึ่งทั้งหมดจะต้องเป็น**รายได้สุทธิ**ทั้งสิ้น **สำหรับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนหรือรายได้**อื่นที่**คาดว่าจะได้รับ** จะยังไม่ถือเป็นรายได้ เช่น ท่านมีเงินลงทุนในหุ้น และคาดว่าจะเมื่อถึงสิ้นปี ราคาหุ้นนั้นจะเพิ่มสูงขึ้น และทำให้มีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain) กำไรส่วนนี้จะยังไม่นับรวมเป็นรายได้ เพราะเป็นสิ่งที่ยังไม่แน่นอนเนื่องจากยังไม่มีการขายหุ้นจริงจึงยังไม่รับรู้เป็นรายได้ จากนั้นก็รวบรวมรายได้ทั้งหมดเข้าด้วยกันจัดทำเป็นงบประมาณรายได้ (Income Budget)

ตัวอย่างงบประมาณรายได้ (Income Budget)

แหล่งที่มาของรายได้

- รายได้ประจำ
  - เงินเดือนสุทธิ
  - ค่าจ้างสุทธิ
- รายได้สุทธิต่อราย
  - ดอกเบี้ยรับสุทธิ, เงินปันผล, โบนัส
  - รายได้พิเศษอื่นๆ

ฯลฯ

คราวนี้มาดูด้านรายจ่ายกันบ้างซึ่งรู้สึกชักจะไม่ค่อยสนุก ไม่เหมือนตอนที่กำลังรวบรวมรายได้ (ต่อมงกเริ่มทำงาน) อย่างไรก็ตามเพื่อให้ได้สมดุลแตกในภายหลัง ก็คงต้องมารวบรวมด้านรายจ่ายเพื่อให้รู้ฐานะทางการเงินที่แท้จริงและปรับปรุงให้ดีขึ้นหรืออย่างน้อยก็ไม่แย่ลง

ด้านรายจ่าย สามารถแบ่งเป็นสองกลุ่มหลักๆ คือ รายจ่ายประจำ (Fixed expenses) และรายจ่ายผันแปรหรือเป็นครั้งคราว (Variable expenses) รายจ่ายประจำก็คือรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นทุกๆ เดือนหรือรายจ่ายที่

จะต้องเกิดขึ้นแน่นอนในเวลานั้นๆ ซึ่งปริมาณใกล้เคียงกัน เช่น ค่าเช่าบ้าน การผ่อนชำระรายงวด และค่าใช้จ่ายแน่นอนที่รู้ล่วงหน้า เป็นต้น

ส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรหรือเป็นครั้งคราว จะเปลี่ยนแปลงไปเดือนต่อเดือน แต่สำหรับคนส่วนใหญ่แล้วมักจะใกล้เคียงกันทุกๆ เดือน เพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น เช่น ค่าเดินทางหรือบัตรทางด่วน ค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารของใช้ในครัวเรือน ของใช้ส่วนตัว ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าซ่อมบำรุงรถยนต์ ตลอดจนภาษีสังคมต่างๆ หรือแม้กระทั่งค่าใช้จ่ายในการไปพักผ่อน เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น

ตัวอย่างงบประมาณรายจ่าย (Expense Budget)

ค่าใช้จ่ายประจำ (Fixed Expenses)

- ๑ ค่าเช่า
- ๑ ค่าเลี้ยงดูพ่อแม่ ลูก
- ๑ ผ่อนชำระเงินกู้ประจำงวด
- ๑ เงินผ่อนรถประจำงวด
- ๑ เบี้ยประกันชีวิตประจำงวด
- ฯลฯ

ค่าใช้จ่ายผันแปร (Variable Expenses)

- ๑ ค่าใช้จ่ายในบ้านและค่าอาหาร
- ๑ ค่าเสื้อผ้า
- ๑ ของขวัญ/ภาษีสังคม
- ๑ ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน
- ๑ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ
- ฯลฯ

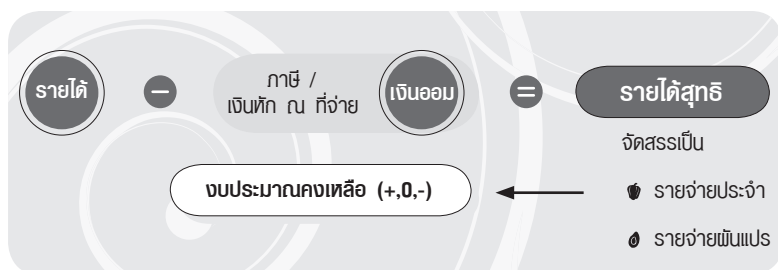
เงินออม...กับ งบประมาณ

การวางแผนและจัดทำงบประมาณที่ดีคือการจัดทำงบประมาณแบบอนุรักษ์นิยม เพื่อความปลอดภัยและเป็นการสร้างหลักประกันสำหรับอนาคต แม้เงินออม (Savings) จะเป็นกรรมสิทธิ์หรือเป็นเงินของเราก็ตามแต่สำหรับการจัดทำงบประมาณแล้ว **เงินออมจะถือเป็นรายจ่ายประเภทหนึ่ง คือจ่ายออกจากกระเป๋าเราหรือส่วนที่เราสามารถนำมาจ่ายเพื่อไปเก็บไว้ในตู้เซฟหรือฝากธนาคาร** จึงต้องกันและหักออกจากรายได้หรือเงินเพื่อจัดสรรเป็นค่าใช้จ่าย เพราะเป็นเงินต้องห้ามหรือยังไม่ถึงเวลาที่จะนำไปใช้

อย่างน้อยก็ในช่วงเวลานั้น

ดังนั้นรายได้สุทธิที่จะนำมาจัดสรรในการจัดทำงานงบประมาณรายจ่าย นอกจากจะเป็นรายได้สุทธิจากภาษีและเงินหัก ณ ที่จ่ายประเภทต่างๆ แล้ว ยังจะต้องสุทธิจากเงินออมอีกด้วย

เงินออมอาจถูกจัดสรรและเก็บออมด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น เงินออมเพื่อการศึกษา เงินออมเพื่อซื้อรถ (เงินดาวน์) ซื้อบ้าน (เงินดาวน์) เงินออมเพื่อเหตุฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย เงินออมระยะยาวเพื่อเป็นหลักประกันยามแก่เฒ่า หรือเงินออมเพื่อการลงทุน เป็นต้น ซึ่งเงินออมบางประเภทอาจจะถูกนำไปใช้เมื่อถึงกำหนดเวลาหรือถึงเวลาอันควร แต่เงินออมบางประเภทก็อาจจะไม่ถูกนำมาใช้เลย โดยเฉพาะเงินออมเพื่อหลักประกันความมั่นคงในชีวิตของตนเองและครอบครัว

อย่างที่เคยกกล่าวแล้ว สัดส่วนของแต่ละองค์ประกอบในงบประมาณจะแตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ และความต้องการและความไฝฝืน (เป้าหมาย) ของแต่ละบุคคล แม้จะเป็นของตัวเองเองก็ตามงบประมาณก็อาจจะแตกต่างกันในแต่ละปีเนื่องจากเวลาเปลี่ยนปัจจัยภายนอกและภายในตัวเราก็เปลี่ยนแปลง และยังเมื่อเวลาผ่านไปงบประมาณก็ถูกปรับเปลี่ยนไปตามวิถีชีวิตในแต่ละช่วงอายุ เนื่องจากแหล่งรายได้ ระดับรายได้ ความรับผิดชอบ จุดประสงค์ของการใช้จ่าย และวิถีชีวิตจะแตกต่างกัน งบประมาณของคนอายุ 24 ปี และ 64 ปี แม้จะมีรายการหลักๆ ที่เหมือนกันแต่สัดส่วนและลำดับความสำคัญของแต่ละรายการจะแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น ในช่วงอายุ 24 ปี อาจจะอยากได้เพียงพานะเพื่อการเดินทาง รถที่ใช้จึงเป็นเพียงรถมือสองหรือรถเล็กๆ แต่เมื่ออายุ 34 ปี แต่งงานมีครอบครัวมีลูกต้องการ

รชขนาดใหญ่ขึ้น คำนึงถึงความปลอดภัยและทนทานมากขึ้นและอาจจะต้องมีรถมากกว่าหนึ่งคัน เพื่อความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่เมื่ออายุ 55-60 ปี อาจต้องการรถที่หรูหราสะดวกสบายเพื่อแสดงฐานะทางสังคม หรือในทางตรงกันข้ามอาจจะเลิกขับรถไปแล้วก็ได้ ซึ่งจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับรถยนต์เพียงรายการเดียวจะแตกต่างกันไป แม้จะเป็นคนเดียวกันก็ตาม

ลมมือจัดทำ... งบประมาณส่วนบุคคลและครอบครัว

เมื่อข้อมูลทุกอย่างพร้อมแล้วคราวนี้ลองมาทำงบประมาณกันบ้าง สมมติครอบครัวหนึ่งมีแหล่งรายได้จาก 4 แหล่ง คือรายได้ของพ่อและแม่ รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากและเงินปันผล รวมทั้งรายได้พิเศษจากการขายเงินลงทุน (ขายแล้ว) โดยจะมีการกันเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออมเพื่อการศึกษาของลูก หากครอบครัวนี้สามารถควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในงบประมาณและหวังว่าพวกเขาจะทำได้ เมื่อถึงปลายปีครอบครัวจะมีเงินเหลือ 270,000 บาท ซึ่งอาจจะเก็บเป็นเงินออมระยะยาว หรือสำหรับรายการพิเศษอื่นๆ เช่น ท่องเที่ยว หรือซื้อเครื่องเรือนใหม่ คอมพิวเตอร์ใหม่ เป็นต้น

แต่งบประมาณคือสิ่งที่จัดทำขึ้นล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากอดีตและที่คาดการณ์ เมื่อเวลาผ่านไปรายได้และค่าใช้จ่ายเหล่านั้นเกิดขึ้นจริง ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากสิ่งที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (งบประมาณ) แต่จะมาน้อยแตกต่างกัน และเมื่อสิ่งที่คาดหวังไว้แตกต่างจากความเป็นจริงแล้วจะจัดการอย่างไร เมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นจริงไม่เหมือนงบประมาณที่วางแผนและจัดทำล่วงหน้า ลองมาดูวิธีแก้ไขหรือปรับปรุงงบประมาณ เช่น

ค่าใช้จ่ายในหมวดการเดินทาง รวมค่ารถ ค่าทางด่วนทั้งหลาย ประมาณเดือนละ 3,600 บาท หรือ ปีละ 43,200 บาท เพื่อความไม่ประมาทอาจจะบวกเพิ่มอีกประมาณ 10% ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายปี จึงเท่ากับ 48,000 บาท

เมื่อเวลาผ่านไป 3 เดือน ปรากฏว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่เกิดขึ้น

จริงทั้งหมด 15,000 บาท หรือเฉลี่ยเดือนละ 5,000 บาท เมื่อคำนวณค่าเดินทางทั้งปีน่าจะประมาณปีละ 60,000 บาท ซึ่งเกินงบประมาณที่ตั้งไว้ในตอนแรกถึง 12,000 บาท การแก้ไขจะมีทางเลือก 2 ทาง วิธีแรก คือลดค่าใช้จ่ายในหมวดเดินทางให้ลงมาอยู่ในงบประมาณ แต่หากเป็นไปได้ก็มีอีกวิธี คือ ต้องลดค่าใช้จ่ายหมวดอื่นหรือเอาค่าใช้จ่ายหมวดอื่นที่ยังต่ำกว่างบประมาณมาชดเชยในหมวดเดินทาง มิฉะนั้นงบประมาณโดยรวมก็จะเกินดุลน้อยลงหรืออาจจะกลายเป็นขาดดุล ซึ่งเมื่องบประมาณขาดดุลแสดงว่าเงินที่จัดสรรไว้เพื่อใช้จ่ายไม่เพียงพอก็ต้องหาเงินเพิ่มเพื่อชดเชยส่วนที่ขาดดุล โดยอาจต้องทำงานพิเศษหารายได้เพิ่ม หรือเอามาจากส่วนที่กันไว้เป็นเงินออมหรือมาจากเงินเก็บ เงินยืม เงินกู้ หากเป็นเช่นนั้นบ่อยๆ เงินก็จะติดลบหรือจนลงเรื่อยๆ จนถึงขั้นหนี้สินเพิ่มพูนซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ดี ที่ดีที่สุดคืออยู่อย่างพอเพียงไม่เกินฐานะที่แท้จริง

การตัด/ลดทอนค่าใช้จ่ายอาจทำได้โดย

- 🍷 ตัดค่าใช้จ่ายปลีกย่อยที่ไม่จำเป็น
- 🍷 ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่สำคัญเช่น ลดค่าบุหรื ค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หรือสิ่งที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
- 🍷 หาวิธีประหยัดภาษี (วางแผนภาษี)
- 🍷 หาวิธีลดดอกเบี้ยจ่ายเช่น ชำระเงินตรงตามกำหนดเวลา หรือทำการ refinance (ปรับโครงสร้างหนี้โดยการหาสินเชื่อที่จ่ายดอกเบี้ยต่ำกว่ามาแทน) ฯลฯ

งบประมาณของครอบครัว

งบประมาณด้านรายได้		
รายได้สุทธิรายปี (พ่อ)	600,000	
รายได้สุทธิรายปี (แม่)	480,000	
ดอกเบี้ยรับและเงินปันผล	8,000	
กำไรจากการขายเงินลงทุน	100,000	
รวม	1,188,000	
งบประมาณด้านรายจ่าย		
	รายปี	รายเดือน
เงินกู้ยืมชำระ	240,000	20,000
เบี้ยประกัน	30,000	2,500
ค่าเดินทาง	48,000	4,000
อาหาร & ค่าใช้จ่ายประจำวัน	240,000	20,000
เสื้อผ้า	48,000	4,000
พักผ่อน	12,000	1,000
ค่าน้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์	96,000	8,000
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์	24,000	2,000
ภาษีสังคม	60,000	5,000
ค่าเล่าเรียน	60,000	5,000
เงินออมเพื่อการศึกษา	60,000	5,000
รวม	918,000	76,500
งบประมาณเกินดุลคงเหลือ	270,000	

ดังนั้น การติดตามและบันทึกการใช้จ่ายทุกรายการอย่างละเอียด จะทำให้การปรับปรุงงบประมาณทำได้ไม่ยากและใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น แต่ทั้งนี้อย่ารีบด่วนสรุปจากข้อมูลเพียงเดือนเดียวหรือเมื่อปรับปรุงงบประมาณไปแล้วก็ละเลยไม่มีการติดตามอีก ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น การจะควบคุมให้เป็นไปตามงบประมาณที่วางไว้ก็คงเป็นไปได้ยาก และสุดท้ายความหวังและความฝันก็ต้องสลาย

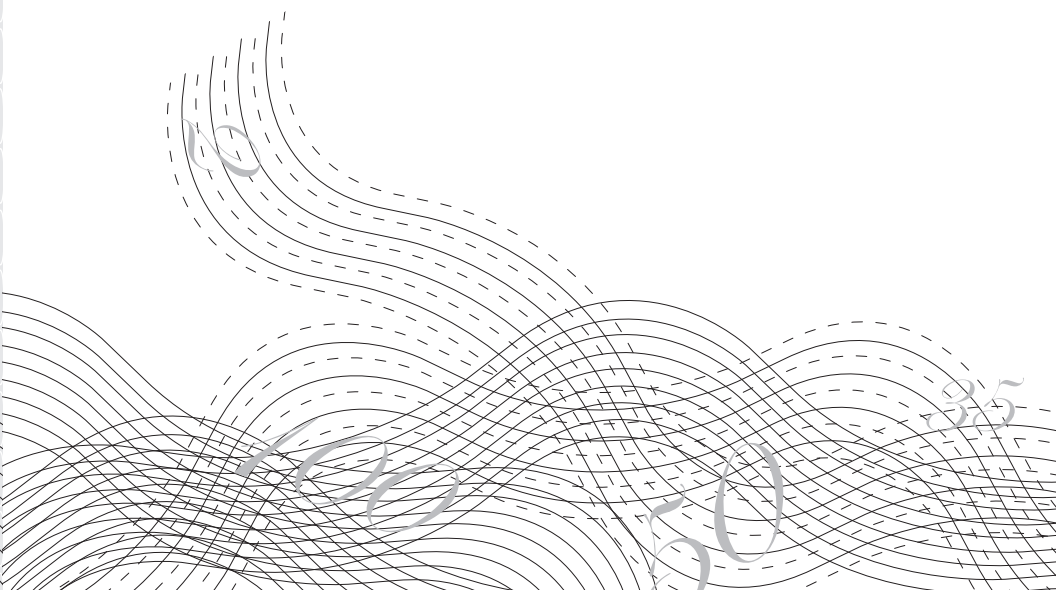
เคล็ดลับ ในการจัดทำงบประมาณ

- 1 งบประมาณ (Budgets) เป็นเครื่องมือในการควบคุมการใช้จ่ายและการใช้เงิน.
- 2 สามขั้นตอนในการจัดทำงบประมาณ.
  - ๑ รวบรวมการใช้จ่ายเงินในปัจจุบัน
  - ๒ ประเมินค่าใช้จ่ายปัจจุบันและกำหนดเป้าหมายทางการเงินในระยะยาว
  - ๓ ติดตามควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ภายในงบประมาณ.
- 3 อาจใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดทำงบประมาณและติดตามการใช้จ่ายอย่างใกล้ชิด
- 4 อย่าก่อปัญหาที่ยากจะแก้ไขโดยไม่ก่อหนี้เกินตัว ควบคุมการใช้จ่ายอย่างเข้มงวด และไม่ทำตัววิ้งๆ
- 5 ระมัดระวังการรั่วไหลของเงินสดโดยเฉพาะการเบิกเงินผ่าน ATM บ่อยๆ
- 6 อย่าใช้จ่ายเกินขอบเขต
- 7 อย่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือหรูหราเกินจำเป็นแม้คุณจะได้คิดว่าจำเป็นก็ตาม
- 8 กันเงินสำรองไว้ส่วนหนึ่ง เช่น 10% ของรายได้
- 9 อย่างนำรายได้ที่ไม่แน่นอนมารวมในการทำงบประมาณ เช่น โบนัส ภาษีขอคืน หรือ กำไรที่คาดว่าจะได้รับ.
- 10 ในขณะที่รายได้เพิ่มค่าครองชีพก็เพิ่มขึ้นกัน เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นรายได้ที่เพิ่มขึ้นจึงควรจัดสรรเป็นเงินเก็บหรือเงินออมเพิ่มขึ้นจะดีกว่า

2nd dish

ใช้จำยให้เป็น

การใช้จ่าย (Spending)

เงินทองเป็นของหายาก แต่การใช้จ่ายเป็นสิ่งที่ยาก จะหาเงินให้ได้นั้นแสนง่ายยากเย็นจนแทบจะเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าให้ใช้เงินวันละล้านนั้นง่ายแค่พลิกฝ่ามือ การใช้จ่ายเพื่อการครองชีพเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน แต่นอกเหนือจากสิ่งเหล่านี้แล้ว เรายังมีความทะยานอยาก อยากมี อยากได้ อยากเป็น เพื่อความสะดวกสบายและเพื่อควมมีหน้ามีตา (ทั้งที่ปกติก็มีอยู่แล้ว) อันความอยากของคนเรานั้นท่านว่าไม่มีที่สิ้นสุด ยิ่งมีมาก และยังไม่ยับยั้งชั่งใจ ความยุ่งยากก็ยิ่งมาเยือนเร็วเท่านั้น เข้าตำรารักสนุก ก็ทุกข์หนัก

โดยทั่วไปการใช้จ่ายเพื่อการยังชีพไม่ค่อยเป็นปัญหาเพราะก็แค่ปัจจัยสี่ในชีวิต แต่การใช้จ่ายเพื่อความอยากมี อยากได้ อยากเป็น มักก่อให้เกิดปัญหาและความยุ่งยากเพราะเกินความจำเป็นในการยังชีพ แต่เพื่อเหตุผลทางจิตวิทยาและทางสังคมอื่นๆ มากกว่า ดังนั้นเพื่อควบคุมความอยากและไม่อยากตกอยู่ในความยุ่งยากทางการเงินจึงควรจะมีเครื่องมือหรือตัวช่วยในการตัดสินใจใช้จ่าย ควรซื้ออะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และราคาเท่าไหร่ ซึ่ง “งบประมาณ” (Budget) จะเป็นเครื่องมือที่ดีในการประกอบการตัดสินใจ และจะเป็นตัวบอกว่าคุณนอกเหนือจากการใช้จ่ายเพื่อการยังชีพแล้ว จะมีเงินเหลือมากน้อยเพียงใดเพื่อตอบสนองความอยากมีอยากได้อยากเป็นของแต่ละคน แต่หากท่านมีเงินล้นเหลือหรือบังเอิญเกิดมารวยก็อาจจะไม่จำเป็นเพราะ

สามารถใช้จ่ายได้ทุกสถานการณ์ ชอบก็ซื้อ อยากมีอยากได้อยากเป็นก็ซื้อ
ทันทีอันนี้เป็นข้อยกเว้น แต่ถ้าไม่รู้จักหามาเพิ่มใช้จ่ายอย่างเดียว สิ่งที่มีอยู่ก็
ร่อยหรอลงในที่สุดก็คงอยู่ในสภาพเดียวกัน

ปัจจุบันการใช้จ่ายทำได้หลายวิธี สะดวก รวดเร็ว ทั้งจ่ายด้วยเงินสด
บัตรเครดิต หรือการผ่อนชำระ ซึ่งแต่ละวิธีก็มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน ข้อดี
ของการใช้จ่ายด้วยเงินสดคือ เงินออกจากกระเป๋าและหายไปในพริบตาซึ่ง
อาจช่วยให้ลูกคิดหรือยับยั้งชั่งใจได้บ้าง แต่หากใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตหรือ
ระบบผ่อนชำระซึ่งมักจะมีลูกล่อลูกชนให้เราใช้จ่ายทั้งสิ้น (อย่างที่เห็นๆ
และรู้ๆ กันอยู่) ดังนั้นคนที่ฉลาดและรู้เท่าทันตนเองและผู้อื่นควรใช้จ่ายบน
พื้นฐานความเป็นจริงหรือที่มีอยู่จริงมากกว่าที่จะใช้จ่ายด้วยเงินอนาคต
การใช้จ่ายจนเพลินและเกินตัวโดยเฉพาะจากบัตรเครดิตอาจใช้จ่ายจนเกิน
วงเงินหรือเมื่อครบกำหนดชำระอาจจะต้องหมุนเงินกันจนตาลาย (และลมจับ)

การเลือกซื้อสินค้าก็เช่นเดียวกับการตัดสินใจในเรื่องอื่นๆ คือต้องมี
ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งแหล่งข้อมูลสำหรับการใช้จ่ายมีมากมาย
ตั้งแต่ข้อปึงไกด์ แคตตาล็อกสินค้า แผ่นพับ โบปลิว ที่อาจส่งถึงบ้านหรือที่
ทำงานหรือแม้แต่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยอำนวยความสะดวก
สะดวกต่างๆ เช่น เปรียบเทียบทั้งรายการสินค้า คุณสมบัติ ราคา และแหล่ง
จำหน่าย เป็นต้น แต่อย่าลืมว่ายิ่งสะดวกยิ่งง่ายและพร้อมสำหรับการ
ตัดสินใจ เงินก็ยิ่งพร้อมจะออกจากกระเป๋าหรือหนักก็เกิดขึ้นได้ง่ายเช่นกัน

ในตำราจิตวิทยาท่านกล่าวไว้ว่า ความอยากของมนุษย์นั้นเมื่อเกิดขึ้น
แล้วต้องตอบสนอง ถ้าไม่มีการตอบสนองภายในเวลาความอยากนั้นจะค่อยๆ
ลดลงจนจางหายไป ดังนั้นเมื่อเกิดไปถูกตาต้องใจของอะไรสักชิ้นหนึ่ง
ลองแหวะเวียนไปดูแต่อย่าเพิ่งตัดสินใจซื้อหรือรีบอุดหนุน ให้ลองเดินดูไปเรื่อยๆ
ก่อนและทิ้งช่วงเวลาระยะหนึ่งสัก 2-3 วันเพื่อถามตัวเองว่าซื้อทำไม? ทำไม
ต้องซื้อ? ของที่อยากได้มีประโยชน์และความจำเป็นแค่ไหน? และต้องการ
จริงๆ หรือเปล่า? ซึ่งเมื่อทิ้งช่วงเวลาไปแล้วท่านอาจได้คำตอบหรือตัดสินใจบน
พื้นฐานของเหตุผลมากกว่าอารมณ์เพียงชั่ววูบแบบ “มีสตึกมีสตางค์ สติไป
สตางค์หมด” สติเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจและการดำเนินชีวิตในทุกๆ

ด้าน งบประมาณจึงเป็นส่วนหนึ่งที่คอยเตือนให้มีสติ อะไรควรจ่ายและอะไรที่สามารถจ่ายได้หรือจ่ายไม่ได้ และสามารถตอบคำถาม เงินไปไหนหมด? ได้อย่างไม่มีข้อกังขา แต่หากทำงบประมาณแล้วไม่นำมาปฏิบัติหรือซุกไว้ในลิ้นชักก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ เช่นกัน

ข้อสังเกตบางประการสำหรับการใช้จ่าย

- 🍷 สิ้นค้าแบรนด์เนมหรือยี่ห้อดังมักมีราคาสูง แต่คุณภาพก็สูงเช่นกัน ดังนั้นอย่าซื้อสินค้าเพียงเพราะราคาต่ำ (ไม่ได้สนับสนุนให้ซื้อสินค้าแบรนด์เนมนะ)
- 🍷 อย่าตัดสินใจซื้อสินค้าเพราะมีระยะเวลาการรับประกันที่ยาวนานกว่า เพราะนั่นอาจจะเป็นการบ่งบอกถึงคุณภาพสินค้า
- 🍷 ควรซื้อสินค้าจากตัวแทนที่ถูกต้องมากกว่าจะซื้อจากใครก็ได้เพราะสามารถหาผู้รับผิดชอบโดยตรงได้
- 🍷 การซื้อสินค้าไปจำเป็นต้องซื้อจากร้านใหญ่ๆ เท่านั้น บางครั้งซื้อจากร้านเล็กก็ให้บริการและข้อมูลที่ครบถ้วนอาจจะดีกว่า
- 🍷 สิ่งที่ต้องทำหลังจากการใช้จ่ายแต่ละครั้ง คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น ใบเสร็จ หรือหลักฐานการชำระเงิน เพื่อทำงบประมาณต่อไป

ยังควรระวังในการตัดสินใจจ่าย

- 🍷 พึงระวังข้อเสนอที่ตลกเกินกว่าจะเป็นจริง
- 🍷 พึงระวังข้อเสนอแปลกๆ เช่น
  - 🍷 กดลองใช้ฟรี
  - 🍷 ไม่พอใจยินดีคืนเงิน
  - 🍷 รับประกันความพอใจ
  - 🍷 ใช้ก่อนจ่ายก็หลัง
  - 🍷 คืนก่อนผ่อนก็หลัง
- ฯลฯ

อย่างที่กล่าวแล้วการใช้จ่ายด้วยเงินสด (Cash Payment) ไม่ค่อยเป็นปัญหาเท่าไร เนื่องจากเมื่อไม่มีเงินหรือมีเงินไม่พอก็ไม่สามารถจะใช้จ่ายได้ ปัญหาที่ตามมาก็น้อยด้วย แต่ปัจจุบันเราสามารถนำเงินอนาคตซึ่งยังไม่มีอยู่จริงหรือยังไม่เกิดขึ้นมาใช้ก่อน ด้วยการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ จากหลากหลายสถาบันการเงินทั้งที่เป็นธนาคารและไม่ใช่ธนาคารรวมทั้งสถาบันที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ทำให้การแข่งขันยิ่งทวีรุนแรงขึ้น การขอสินเชื่อทั้งในรูปเงินกู้ส่วนบุคคล (Personal Loan - มักไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันและข้อจำกัดการเบิกจ่ายมีน้อย) และเงินกู้ในรูปของวงเงินบัตรเครดิตและบัตรเงินสด จึงขอได้ง่ายและมีข้อเสนอมากมายเพื่อจูงใจให้ใช้จ่ายผ่านบัตรนั้นๆ

การใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิต (Credit Card)

สิ่งหนึ่งที่เป็นเสน่ห์เฝ้าชวนของบัตรก็คือ สิ่งจูงใจทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นของสมนาคุณ โบนัส การสะสมแต้มเพื่อแลกของรางวัล หรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ชวนให้ต้องถามหาบัตรเครดิตมาเป็นของตนเองหรือแม้ไม่ถามหา ก็มาถึงตัวเราเอง และเชื่อแน่ว่า 9 ใน 10 คนที่มีและหลายคนก็มีมากกว่าหนึ่งใบ สิ่งที่กำลังพูดถึงมีชื่ออื่นได้นั่นคือ **บัตรเครดิต** ซึ่งเป็นสิ่งที่มาพร้อมกับคำว่า **ภาระหนี้**

บัตรเครดิตถือเป็นเครื่องมือทางการเงินอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้จ่ายและสามารถเพิ่มอำนาจในการใช้จ่ายหรือการซื้อ (Purchasing Power) ได้อีกด้วย การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตสามารถใช้จ่ายได้ตั้งแต่ในห้างสรรพสินค้า ปั๊มน้ำมัน ร้านอาหาร ไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์หรือแม้กระทั่งทางคอมพิวเตอร์ และสามารถใช้จ่ายได้ไม่ว่าตัวท่านจะอยู่แห่งไหนใดแม้จะอยู่ในห้องนอนภายในบ้านก็ตาม โดยการใช้จ่ายผ่านทางอินเทอร์เน็ตหรือนั่งดูทีวีแล้วสั่งซื้อทางโทรศัพท์และชำระด้วยบัตรเครดิต จะเห็นว่าบัตรเครดิตเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกและเพิ่มอำนาจการซื้อได้มากมายมหาศาล แต่ในทางตรงข้ามหากใช้อย่างไม่ฉลาดก็อาจจะตกอยู่ใน

ห่วงทุกซ์ (คราวนี้หละสุขแน่ๆ)

แต่คนบางประเภทก็มีความสุขกับการใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิตอย่างฉลาด โดยไม่ต้องพกพาเงินสดจำนวนมากๆ ให้เป็นอันตราย เพราะเขาเหล่านั้นใช้บัตรเครดิตเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้จ่ายแทนเงินสด และชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวน (Full payment) และตรงเวลา จึงไม่เป็นทุกซ์และไม่ตกเป็นทาสบัตรเครดิต

แต่ก็มีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ใช้บัตรเครดิตเพื่อเพิ่มอำนาจการใช้จ่ายของตนหรือใช้จ่ายด้วยเงินอนาคต เช่น มีเงิน 1,000 บาทแต่ใช้จ่าย 10,000 บาทด้วยหวังว่าเมื่อได้เงินมาหรือเมื่อเงินเดือนออกแล้วค่อยนำเงินมาชำระคืน ซึ่งเมื่อถึงกำหนดชำระมักจะชำระคืนไม่ได้หรือชำระคืนได้เพียงบางส่วน ส่วนที่ค้างชำระจึงสะสมเป็นدينพอกหางหมูมากขึ้นๆ และเกาะออกยากมากเนื่องจากดอกเบี้ยเพิ่มเร็วมาก

ธรรมชาติของบัตรเครดิตคือ ใช้ก่อนผ่อนทีหลังหรือการนำเงินในอนาคตมาใช้ในปัจจุบัน ซึ่งจะสามารถเพิ่มอำนาจการซื้อได้มากขึ้น ดังนั้นปัญหาจะเกิดเมื่อท่านบริหารตนเองไม่ดีและไม่เข้าใจธรรมชาติของบัตรเครดิต ดังนั้นจึงควรสร้างกฎเกณฑ์ในการใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิตและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น

- 🍷 ใช้เฉพาะรายการที่สำคัญจริงๆ
- 📅 กำหนดวงเงินในการใช้จ่ายบัตรต่อครั้ง
- 🕒 ใช้ในกรณีฉุกเฉินเท่านั้น
- 🌟 เก็บรวบรวมสถิติการใช้จ่ายไว้ตรวจสอบและควบคุม เป็นต้น

กลไกบัตรเครดิต...

การเข้าใจการทำงานหรือกลไกของบัตรเครดิตจะทำให้รู้ถึงความสำคัญและสิ่งที่ต้องรับผิดชอบต่อการใช้จ่ายบัตรเครดิต โดยทั่วไปผู้ออกบัตรเครดิตอาจเป็นธนาคาร ห้างสรรพสินค้า หรือสถาบันอื่นๆ หรือเป็นบัตรร่วมระหว่างหน่วยงานต่างๆ กับสถาบันการเงิน ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ล้วนต้องการขยายฐานลูกค้าและเพิ่มอำนาจในการซื้อสินค้าและบริการให้แก่ลูกค้าของตน โดย

อาจมีการกำหนดวงเงินสูงสุดที่สามารถใช้จ่ายหรือเบิกเงินสดได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งโดยทั่วไปมักเป็นเวลานานหนึ่งเดือน และเมื่อถึงกำหนดชำระ (ระยะเวลาให้เครดิตหรือปลอดดอกเบี้ยประมาณ 45 วัน) หากผู้ใช้บัตรเครดิตหนี้เต็มจำนวนและตรงเวลาก็จะไม่ต้องชำระดอกเบี้ยหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ยกเว้นกรณีการเบิกเงินสดที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการเบิกเงินในแต่ละครั้ง) และหากเป็นลูกค้าที่ดีก็อาจจะได้รับการเพิ่มวงเงินสูงสุดในการใช้จ่าย ในทางตรงข้ามหากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดหรือผิดนัดชำระก็จะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราที่ผู้ออกบัตรกำหนดซึ่งมักจะเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สูงที่สุดเท่าที่จะกำหนดได้ ซึ่งการคิดดอกเบี้ยก็จะเริ่มคิดตั้งแต่วันที่แรกที่ใช้จ่าย (แตกต่างจากการเลือกชำระเงินขั้นต่ำ ประมาณ 10%) ไม่ใช่เริ่มคิดหลังจากวันที่ครบกำหนดจนถึงวันที่ท่านไปชำระ

ปัจจุบันการมีบัตรเครดิตเป็นเรื่องที่ง่ายแสนง่ายและเกือบจะไม่ต้องแสวงหา เพียงแค่สำเนาบัตรประชาชนและใบรับรองเงินเดือน (ตามข้อกำหนดเงินเดือนขั้นต่ำ 15,000 บาทต่อเดือน แต่ในความเป็นจริงอาจน้อยกว่านี้) ก็สามารถมีบัตรเครดิตได้แล้ว บางสถาบันยกเว้นทั้งค่าธรรมเนียมแรกเข้าและค่าธรรมเนียมรายปีในปีแรก พร้อมของสมนาคุณเมื่อมีการใช้จ่ายผ่านบัตรครั้งแรก บางคนจึงมีบัตรเครดิตมากกว่า 1 ใบ ซึ่งทำให้ดูเหมือนว่าคนที่มียบัตรมากนั้นไม่มีเครดิตหรือมีความน่าเชื่อถือ (ทางการเงิน) ในระดับดี ยังมีบัตรทองหรือบัตรพลตดินั้นยังเครดิตดีมาก (อาจไม่จริงเสมอไปได้)

ในความเป็นจริงหรือมุมมองของสถาบันการเงินผู้ออกบัตร ลูกค้าหรือผู้ถือบัตรที่สถาบันการเงินอยากได้ก็คือลูกค้าที่มีงานทำเป็นหลักแหล่งมั่นคงยาวนาน กล่าวคือต้องทำงานกับหน่วยงานนั้นๆ มาแล้วช่วงเวลานานพอสมควรจะดูที่หนึ่งปี และไม่มีประวัติการเป็นลูกหนี้ที่มีปัญหาของสถาบันการเงิน (ตรวจสอบได้จากเครดิตบูโร) ตลอดจนมีทรัพย์สินต่างๆ เป็นของตนเอง ทั้งนี้เพราะบัตรเครดิตเปรียบเสมือนการให้สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน กอปรกับสถาบันผู้ออกบัตรอยากได้รับการชำระหนี้มากกว่าจะต้องฟ้องร้องหรือยึดทรัพย์สิน ซึ่งทำให้เสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ แต่เป็นเพราะสภาพการแข่งขันในปัจจุบันรุนแรงมากทั้งจากสถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร (Bank) และสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-bank) ทำให้การอนุมัติ

Tips

ปัจจัยในการเลือกใช้บัตรเครดิต

- 👉 ความน่าเชื่อถือของสถาบันผู้ออกบัตรและความสะดวกในการใช้บัตร (ร้านค้ายอมรับมากน้อยเพียงใด)
- 👉 ระยะเวลาปลอดหนี้ (grace period) หรือระยะเวลาที่ไม่ต้องเสียดอกเบี้ย
- 👉 ค่าธรรมเนียมรายปี ค่าธรรมเนียมอื่นๆ อัตราเบี้ยปรับสำหรับการชำระช้ากว่ากำหนด
- 👉 วงเงินสูงสุด
- 👉 อัตราดอกเบี้ย และวิธีการคิดดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่างๆ
- 👉 ความคุ้มครองหรือการรับประกันภัยของผู้ออกบัตรกรณีบัตรสูญหายหรือถูกขโมย
- 👉 เชื้อโน้ตและผลประโยชน์ต่างๆ จากการใช้บัตร เช่น ส่วนลดจากการใช้บัตรตามร้านค้าชั้นนำ หรือมีโปรแกรมสะสมคะแนนจากการใช้บัตรเพื่อแลกกับของรางวัล แต่อย่าลืมความจริงข้อหนึ่งว่า “ของฟรีไม่มีในโลก”

“ที่สำคัญที่สุด... ต้องรู้จักตัวเอง”

ประเภทของบัตรเครดิต

- 👉 บัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคาร (Credit card)
    - 👉 บัตรเงิน/บัตรคลาสสิก
    - 👉 บัตรทอง
    - 👉 บัตรโกลด์เนียม
    - 👉 บัตรแพลตตินั่ม/บัตรบียอนด์
    - 👉 บัตรเฉพาะเจาะจง เช่น Lady Card etc.
    - 👉 บัตรเครดิตธนาคารที่ออกร่วมกับห้างสรรพสินค้าหรือสินค้าบางประเภท
  - 👉 บัตรเครดิตของสถาบันที่ไม่ใช่ธนาคาร เช่น บัตรเงินสด บัตรซื้อสินค้าเงินผ่อน เป็นต้น
  - 👉 บัตรเดบิต (Debit Card) ผู้ออกบัตรจะต้องมีเงินฝากกับสถาบันของผู้ออกบัตรและการใช้จ่ายจะหักจากบัญชีเงินฝากของท่านโดยตรง ซึ่งบัตร ATM ของธนาคารบางแห่งอาจจะใช้เป็นบัตรเดบิตได้ (เป็นบัตรใช้แทนเงินสด แต่ไม่ใช่บัตรเครดิต)
- บัตรเครดิตแต่ละใบนั้นแม้ว่าองคิพจะเหมือนกัน แต่ก็ไม่เหมือนกันเสียทีเดียว เพราะบัตรแต่ละใบถูกออกแบบมาเพื่อการใช้งานที่แตกต่างกัน บางก็เพื่อสะสมไมล์ บางก็เพื่อสะสมแต้มแลกของ หรือรับเงินสด หรือรับส่วนลด คราวนี้ก็ลองดูซิว่า “แบบไหน” หรือ “เงื่อนไขใด” ที่เหมาะกับคุณ

บัตรและวงเงินของบัตรเครดิตไม่เข้มงวดเท่าที่ควร

การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและการชำระหนี้ของหนี้ทั้งหลาย จะถูกเก็บบันทึกเป็นรายงานและติดตามโดยผู้ออกบัตรซึ่งจะส่งรายงานการใช้จ่าย

และการชำระหนี้ให้แก่ **เครดิตบูโร (Credit Bureau)** ซึ่งจะเป็นหน่วยงานที่คอยเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกค้าบัตรเครดิตและลูกค้าสินเชื่อต่างๆ ของธนาคาร ซึ่งธนาคารที่เป็นสมาชิกเครดิตบูโรนอกจากจะส่งข้อมูลของลูกค้าตัวเองไปยังเครดิตบูโรแล้วยังสามารถตรวจสอบข้อมูลการชำระหนี้หรือสถานะภาพของลูกค้าหรือคนที่กำลังจะมาเป็นลูกค้า (Potential Customers) หรือมาขอสินเชื่อได้อีกด้วย ดังนั้นหากท่านเป็นลูกหนี้ที่มีปัญหาหรือมีประวัติการชำระหนี้ไม่คืนหนี้หรือเป็นหนี้เสีย ธนาคารทุกแห่งก็สามารถตรวจสอบได้เพราะข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บไว้ที่เครดิตบูโรเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี ซึ่งต่อไปการเป็นหนี้เสียของธนาคารแห่งหนึ่งแล้วจะไปเปิดบัญชีหรือเป็นลูกค้าของธนาคารอีกแห่งหนึ่งก็ไม่ใช่เรื่องง่ายอีกต่อไป สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งบอกอันดับ**ความน่าเชื่อถือ**ของลูกค้าหนี้แต่ละราย

การจะมีอันดับความน่าเชื่อถือที่ดี อาจจะเริ่มต้นจากการเป็นสมาชิกบัตรเครดิตที่มีวงเงินสำหรับการใช้จ่ายต่ำๆ ก่อน และเมื่อประวัติการชำระหนี้ตรงเวลาดี เครดิตจะค่อยๆ ดีขึ้นเป็นลำดับ จากนั้นค่อยเพิ่มวงเงินสูงขึ้น ซึ่งในประเทศเราการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสำหรับบุคคลยังไม่ใช่ว่าเป็นทางการแต่จะพิจารณาจากสินทรัพย์และรายได้ประจํารวมทั้งอาชีพเป็นหลัก โดยการกำหนดวงเงินบัตรเครดิตจะพิจารณาจากเงินเดือนประจำหรือรายได้ประจำหรือการหมุนเวียนของเงินในบัญชีซึ่งส่วนมากดูที่บัญชีออมทรัพย์ย้อนหลังประมาณ 6 เดือน แล้วกำหนดเป็นจำนวนเท่าของเงินเดือนแทนการพิจารณาอันดับความน่าเชื่อถือ

ปัจจัยที่เจ้าหนี้หรือผู้ออกบัตรเครดิต (Credit Card Issuer) จะให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ

การผิดนัดชำระหนี้ หมายถึง ระยะเวลาการผิดนัดชำระแต่ละครั้ง นานแค่ไหน จำนวนครั้งหรือความถี่ในการผิดนัดชำระ และจำนวนหรือยอดเงินที่ค้างชำระ

ระยะเวลาในการถือบัตรเครดิต เช่น หากถือบัตรของธนาคารแห่งหนึ่งมา 20 ปี และในช่วงเวลานี้ผิดนัดชำระเพียง 5 ครั้ง ก็คงไม่ปัญหา

๐ ภาระหนี้สินทั้งหมดของลูกค้าแต่ละราย นั่นคือ สถาบันการเงินจะตรวจสอบภาระหนี้สินทั้งหมดของลูกค้า ซึ่งไม่ได้ดูเฉพาะภาระหนี้ของบัตรเครดิตเท่านั้น แต่จะดูภาระหนี้ทั้งหมดซึ่งรวมถึงการตรวจสอบข้อมูลจากเครดิตบูโรด้วย (เท่าที่จะทำได้) เพื่อประกอบการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ และโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้

ซึ่งทั้งหมดนี้ ธนาคารหรือผู้ออกบัตรจะใช้เป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาเพิ่มวงเงินของบัตรในอนาคต หรือในกรณีขอขยายวงเงิน

Tips

เคล็ดลับในการบริหารจัดการบัตรเครดิต

- 👉 กำหนดเกณฑ์การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของตนเอง และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- 👉 ชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนทุกครั้ง
- ๐ ใช้เฉพาะในกรณีที่จำเป็น
- 👉 อย่ามีบัตรจำนวนมากเกินไป
- 👉 ยกเลิกบัตรที่เกินความจำเป็น
- 👉 ตรวจสอบรายการที่ใช้จ่ายผ่านบัตรทุกรายการ
- 👉 จัดทำรายงานแบบง่าย ๆ เพื่อควบคุมงบประมาณ

ใช้บัตรเครดิตอย่างไร? ไม่ให้เป็นหนี้

ธุรกิจและธุรกรรมบัตรเครดิตมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งจำนวนบัตรและปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตร จะเรียกว่าเป็นธุรกิจที่กำลังบูมและมีการแข่งขันรุนแรงมากก็คงไม่ผิดนัก เพราะคนในหลายๆ วัย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงวัยเกษียณหลายคนล้วนแต่มีบัตรเหล่านี้ติดกระเป๋ากันคนละใบสองใบ ยิ่งกว่านั้นความสะดวกสบายในการใช้จ่ายก็เปรียบกับการลดแลกแจกแถมต่างๆ ยิ่งทำให้ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรยิ่งสูงขึ้น แต่อย่าลืมว่าการผิดนัดชำระหรือจ่ายล่าช้ากว่ากำหนดนั้นดอกเบี้ยก็แพงเข้าขั้นโหดกันเลยทีเดียว (แต่ก็ดีกว่าเงินนอกระบบ) แถมด้วยวิธีการทวงหนี้ที่แปลกๆ

สร้างสรรค์ (แต่ในทางไม่ดี) ดังนั้นหากไม่ยากเป็นหนี้บัตรเครดิตก็ควรใช้จ่ายให้เป็นและตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงจะดีกว่า

“หน้าที่หรือวัตถุประสงค์หลักของบัตรเครดิต คือ ใช้บัตรแทนเงินสด เพื่อความสะดวกในการใช้จ่าย และชำระหนี้ เมื่อครบเวลาที่กำหนด”

แต่เท่าที่ผ่านมาการใช้บัตรซื้อสินค้าส่วนใหญ่จะเน้นไปที่สินค้าฟุ่มเฟือย หรือการท่องเที่ยว แต่มองเวลาชำระเงินคืนก็ไม่ชำระเต็มทั้งจำนวน โดยส่วนใหญ่มักคุ้นเคยกับการผ่อนชำระและต้องเสียดอกเบี้ยรายเดือน บ้างก็นำบัตรไปเบิกถอนเงินสดเพราะต้องการนำเงินจากวงเงินบัตรเครดิตไปใช้หมุนเวียนในกิจกรรมอื่นๆ เช่น เอาไปเล่นหุ้น เก็งกำไร ซื้อขายที่ดิน หรือทำธุรกิจ เรียกว่าใช้เงินจากบัตรเครดิตเหมือนเงินของตัวเองทั้งที่มันคือเงินยืมและมีกำหนดการชำระคืนในเวลาอันสั้น ซึ่งเป็นการใช้บัตรเครดิตผิดหน้าที่และเป็นการบริหารเงินที่ไม่ถูกต้องเพราะนำเงินกู้ระยะสั้นไปใช้ในธุรกรรมระยะปานกลาง และระยะยาว

ดังนั้นวิธีที่จะไม่ให้เป็นหนี้บัตรเครดิตที่ดีที่สุดก็คือ การวางแผนหลักกับตัวเองว่า “ต้องจ่าย” เมื่อถึงวัน ครบกำหนดชำระหนี้และต้องจ่ายเต็มทั้งจำนวน แค่นี้ก็จะปลอดหนี้ได้โดยง่าย (หากชำระคืนทั้งจำนวนไม่ได้ก็ไม่ต้องใช้) แต่บางครั้งก็อาจจะมีเงื่อนไขบางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทันเวลา หรือบางคนอาจจะต้องอาศัยเงินจากบัตรไปปะโนนโปะนี้ วิธีลดภาระหนี้จากบัตร ก็คือดูจาก **“ค่าธรรมเนียม”** ต่างๆ ของบัตรให้ละเอียดเลือกชำระหนี้ที่มีค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยแพงที่สุดก่อน (แต่เป็นวิธีที่ไม่แนะนำให้ทำเลย)

สำหรับการเบิกถอนเงินสดล่วงหน้าจากบัตรเครดิตนั้นก็เป็นสิ่งที่ไม่แนะนำให้ทำเช่นกัน เพราะแม้ค่าธรรมเนียมรายปีจะล่อตาล่อใจมากเพียงใด แต่ถ้าต้องเสียค่าธรรมเนียมในการกดเงินต่อครั้งสูงมากก็เท่ากับเสียเงินให้กับธนาคารโดยใช่เหตุ และคิดแล้วเป็นอัตราที่น่าใจหายเช่นกัน เพราะแพงมาก

ในต่างประเทศจะมีที่ปรึกษาทางการเงินคอยให้คำปรึกษาเรื่องการบริหารเงิน การใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิต การจัดทำงบประมาณ หรือแม้กระทั่งการบริหารหนี้ของแต่ละบุคคลหรือแต่ละครอบครัว เช่น National Foundation for Consumer Credit (NFCC) ในสหรัฐอเมริกาที่จะให้ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการก่อหนี้ การจัดการหนี้ ในบ้านเราแม้จะยังไม่มีหน่วยงาน

ให้บริการประเภทนี้เป็นทางการ แต่ก็สามารถหาความรู้และข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ได้จากหลายแห่ง แต่ที่ดีที่สุดคือขอข้อมูลจากผู้ออกบัตรให้มากที่สุด และศึกษาให้เข้าใจกระจ่างแจ้ง และคาถาที่ช่วยให้ทุกสถานการณ์ คือ **ควรใช้จ่ายบนพื้นฐานความเป็นจริง มีอยู่จริงในปัจจุบัน อย่าใช้จ่ายบนความคาดหวังหรือใช้จ่ายด้วยเงินอนาคต**

ข้อสังเกต การมีบัตรเครดิตมากกว่า 1 ใบ

- ❖ การมีบัตรมากกว่า 1 ใบ หรือมีมากบัตร อาจจะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือต่ำลง
- ❖ ก่อให้เกิดหนี้สินส่วนตัวได้ง่าย (เพราะใช้เพลินและหมุนไม่ทัน)
- ❖ ต้องใช้เวลาในการบริหารจัดการเงิน ซึ่งอาจทำให้หลงลืมได้ (โรคหน้ามืออาจกำเริบ)
- ❖ เจ้าหนี้หรือผู้ออกบัตร อาจไม่อนุมัติบัตรหากท่านมีบัตรมากอยู่แล้ว
- ❖ หลงระเหิดคิดว่าวงเงินบัตรเครดิตนั้นเป็นเงินจริง (แท้จริงเป็นเงินอนาคตที่ไม่รู้จะมีเมื่อไหร่หรืออาจไม่มีวันมีก็ได้)

บัตรหาย! ..... ถูกโยม?

การตรวจสอบรายการในใบเรียกเก็บเงินทุกครั้งและทุกรายการเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นที่สุด ด้วยเหตุผลอย่างน้อยสองประการ ประการแรก เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายของตนเองและควบคุมให้เป็นไปตามงบประมาณ ประการที่สอง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง มีรายการแปลกปลอมหรือเปล่านั้น หากมีรายการแปลกปลอมหรือแน่ใจว่ามีใช้รายการที่ท่านใช้จ่ายแน่นอน สิ่งแรกที่ต้องทำ คือ ตรวจสอบรายการที่สงสัยไปยังธนาคารหรือบริษัทผู้ออกบัตรให้เร็วที่สุด (ภายใน 7 วันนับจากรับใบแจ้งหนี้) ฉะนั้นหมายเลขโทรศัพท์สำหรับติดต่อกรณีบัตรหายหรือมีปัญหา จะต้องเก็บหรือจดบันทึกไว้ในที่สามารถใช้ได้ทันที เพราะยิ่งช้าความเสียหายก็ยิ่งมาก

การมีรายการผิดปกติแสดงในใบแจ้งหนี้ (หากรายการนั้นไม่ได้เกิดจากการหลอกลวงของท่านเอง) สิ่งเหล่านี้จะบ่งบอกถึงความผิดปกติ บัตรของท่านอาจสูญหายหรือถูกขโมย แต่หากบัตรยังอยู่ครบถ้วน ก็แสดงว่าข้อมูลในบัตรซึ่งอาจจะเป็นรหัส หมายเลขบัตร หรือข้อมูลอื่นๆ ถูกขโมยและนำไปใช้โดยการปลอมแปลงบัตรแล้วนำไปใช้จ่ายหรือใช้จ่ายผ่านอินเทอร์เน็ต แต่การเรียกเก็บเงินจะยังคงเรียกเก็บจากบัญชีของเจ้าของบัตรโดยเจ้าของบัตรไม่ได้เป็นผู้ใช้ ซึ่งวิธีการขโมยหรือเอาข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตมีอยู่มากมาย ตั้งแต่วิธีที่ง่ายที่สุด คือ เอาหมายเลขบัตรจากสลิปการใช้จ่ายที่เจ้าของบัตรคิดว่าไม่สำคัญและไม่ใส่ใจทั้งสลิปโดยไม่เฉลียวใจ หรือได้ข้อมูลในบัตรจากเครื่องรูดบัตรด้วยการรู้เห็นเป็นใจของสถานที่หรือเจ้าหน้าที่ที่ทำการรูดบัตร โดยนำข้อมูลเหล่านี้ไปทำบัตรใบใหม่แล้วปลอมลายเซ็น หรือใช้ข้อมูลซื้อสินค้าทางโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งไม่ต้องใช้ลายเซ็นต์ เข้าตำรามีคนอนันต์ก็มีโทษมหันต์เหมือนกัน ดังนั้นจึงต้องรู้จักใช้และรู้จักเก็บรักษา

หากพบรายการแปลกปลอมหรือผิดปกติ สิ่งที่คุณควรทำคือยกเลิกบัตรเก่าแล้วขอให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินผู้ออกบัตรให้ออกบัตรใบใหม่ บางธนาคารจะมีการคอยสอดส่องดูแล (เพราะความเสียหายจะเกิดกับธนาคารเช่นกัน) หากพบว่าเจ้าของบัตรได้นำบัตรไปใช้จ่ายในพื้นที่เสี่ยงก็จะติดต่อขอให้เจ้าของบัตรนำบัตรใบเดิมไปทำลายและธนาคารจะออกบัตรใบใหม่ให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ เพื่อเป็นการป้องกันไว้ก่อน หรืออาจจะมีการโทรศัพท์สอบถามว่าท่านได้นำบัตรเครดิตไปใช้จ่ายในเขตเสี่ยงนั้นๆ ในช่วงเวลาดังกล่าวหรือไม่ ถ้าหากเคยไปก็ขอให้นำบัตรใบเดิมไปเปลี่ยนใหม่ แต่ธนาคารหรือผู้ออกบัตรทุกรายจะไม่มีผลละเลยครอบคลุมเช่นนี้ ดังนั้นผู้ถือบัตรจึงต้องดูแลตัวเอง (ปลอดภัยไว้ก่อน)

ผู้ออกบัตรจะพยายามหากลเม็ดและกลยุทธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้ท่านมีบัตร (สมัครเป็นสมาชิกบัตรเครดิต) และใช้จ่ายผ่านบัตร เพราะหากผู้ถือบัตรไม่ใช้จ่ายผ่านบัตรธนาคารก็ไม่มีรายได้ (ค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากร้านค้า) ดังนั้นจึงเป็นความรับผิดชอบของผู้ถือบัตรที่จะต้องจัดสรรและยับยั้งชั่งใจในการใช้จ่าย มิฉะนั้นท่านอาจจะตกอยู่ในที่นั่งลำบากและจมอยู่ในกองหนี้หรือหนี้ท่วมหัวท่วมหู